SVOBODA
Founded in 1893
Published by the Ukrainian National Association

www.svoboda-news.com

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз

Рік 117, ЧИСЛО 2, П'ЯТНИЦЯ, 8 СІЧНЯ 2010 РОКУ 1893 Vol. 117, No. 2, FRIDAY, JANUARY 8, 2010 $1.00

Новорічне звернення Президента України Віктора Ющенка до народу

Президент України Віктор Ющенко під час новорічного привітання українського народу в Києві 31 грудня 2009 року. Фото: УНІАН

Дорогий український народе, дорогі співвітчизники!

Завершується 2009 рік.

Це був непростий рік. Він пройшов під знаком кризи, але не криза визначила його характер.

Цей рік був багатий на події. І щедрий на висновки. Ми, я вірю, навчимося оцінювати себе гідно, спокійно – і без патосу, і без применшень. Знаю, що цього року в житті кожного з вас, шановні співвітчизники, було чимало здобутків – великих і малих.

Вітаю кожен ваш успіх і кожну добру справу. Прошу, щоб в цю хвилину ми згадали і підтримали тих, хто зазнав втрат, відчув скруту, пережив потрясіння. Навіть подумки підтримка творить дива.

Ми витримали удар кризою. Ми будували стадіони і дороги, нові лікарні і школи. Ми добилися, що Євро-2012 буде у чотирьох містах України. Наші лікарі врятували тисячі життів. Ми разом звільнили з полону наших моряків. Ми уклали цілий ряд дуже успішних зовнішніх контрактів.

Ми секторально об'єднуємося з Европейським союзом – через простір гуманітарний, транспортний, авіаційний, простір юстиції і безпеки. Цього року ми увійшли до Енерґетичного співтовариства.

І вперше в історії наблизилися до підписання угоди про асоціяцію з Европейським союзом, де ключова складова – зона вільної торгівлі.

Життя йде вперед. І в нашій країні, в наших сім'ях все більше і більше народжується дітей. І це є життя. Це – ми. Ці добрі події є нашим життям. Про ці речі треба говорити щодня. Щоб перестати бути заручником лише темної, гнітючої, жовтої інформації. Так – говорити без патосу, але з доброю думкою, добрим почуттям до себе, до свого народу і країни.

Завершується ціла доба у нашому житті. Я пишаюся цим часом. Пишаюся – із внутрішнім спокоєм, без пихи і без рожевого мрійництва. Пишаюся свободою слова, свободою вибору, свободою для підприємництва. Пишаюся багатьма економічними показниками. Пишаюся тим, що увагу влади повернуто до соціяльної підтримки багатьох людей, до підтримки матерів і дітей, сиріт та інвалідів. Пишаюся тим, що я українець і як українець я звернувся до мільйонів.

Я вірю, що наша велика ідея єдиної Української нації і сильної держави ширитиметься твердо і невідступно.

Сьогодні, думаючи про рік наступний і майбутні роки, я звертаюся до нової української людини, яка народжується у непростих випробуваннях і, можливо, неспокої.

Нічого не бійся. Йди впевнено вперед. Ти переможеш.

Наша сила, сила нашого народу, його держави, демократії і культури – могутня, могутніша за будьякі внутрішні і зовнішні небезпеки.

Наше життя – це Україна, і жодні потуги не повернуть її в старі, чужі нам болотяні моря.

Ми – европейці. Ми будемо в Европейському союзі і НАТО.

Ми будемо жити у безпечній, захищеній і процвітаючій державі. Ми – всі разом, увесь народ від Донбасу до Карпат – здатні досягати великих цілей.

Нова українська людина – це наша особиста гідність, віра і впевненість.

Це – частка енерґії, яка відновила державу, здобула свободу і прагне творити нове життя.

Це – краща частина кожного з нас.

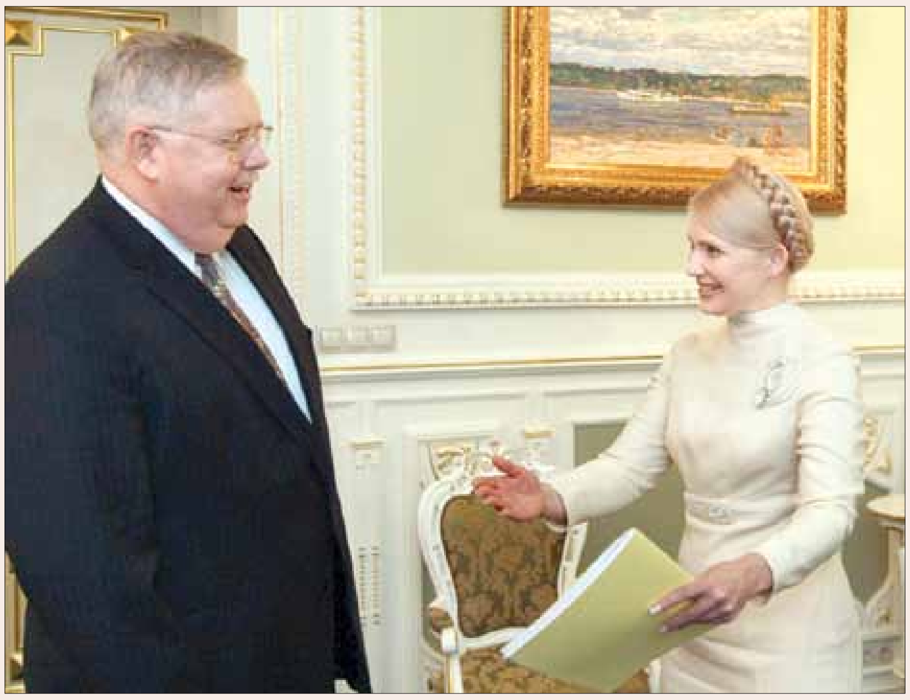
Я звертаюся до кожного з нас, шановні співвітчизники. Все буде добре. Ми стали іншими. Назад не повернемось. Вірмо у нашу силу. Вірмо у себе. Жодного сумніву.

Будьмо впевнені в тому, що 2010 рік принесе нам перемогу.

Я вітаю вас і ваші родини з новим щастям. Я вітаю вас і весь наш народ з новим добром. Я вітаю всіх нас з Новим 2010 роком!

Віктор Ющенко
31 грудня 2009 року

Посол США Джон Тефт зустрічається з провідниками України

КИЇВ. – 31 грудня 2009 року відбулась зустріч новопризначеного Надзвичайного і Повноважного Посла США в Україні Джона Тефта з провідниками уряду України. На фото: Посол Джон Тефт та Прем'єр-міністер України Юлія Тимошенко під час зустрічі. Фото: УНІАН

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Боротьба привітань

КИЇВ. – Президент України Віктор Ющенко і Прем'єр-міністер Юлія Тимошенко 31 грудня 2009 року привітали українців із Новим роком на телебаченні одночасно. Ю. Тимошенко вийшла на сцену Майдану Незалежности у Києві саме в той час, коли мало розпочатися традиційне звернення Президента В. Ющенка усіма телевізійними каналами. Кілька хвилин телебачення транслювало виступ Ю. Тимошенко, потім перервало його телезверненням Президента В. Ющенка. Однак, після його завершення, за кілька секунд до настання Нового року, деякі телеканали знову показували сцену на Майдані Незалежности, де виступала Ю. Тимошенко. Прем'єр-міністер Ю. Тимошенко наголосила на європейських устремліннях України, закликала зробити правильний вибір під час президентських виборів. „Ми зараз трішечки вип'ємо шампанського, але на вибори ми з вами прийдемо тверезими, тому що обирати майбутнє країни потрібно тільки абсолютно тверезо і виважено", – сказала вона. Ю.Тимошенко запропонувала всім присутнім на Майдані обійняти один одного. Провідник Партії Реґіонів Віктор Янукович у телезверненні висловив надію, що у 2010 році українці житимуть краще. „Згода, мир і добробут знову запанують у нашій державі", – запевнив він. У кожному з привітань прозвучала упевненість у своїй перемозі на виборах. (*Бі-Бі-Сі*)

Пірати захопили судно з українцями

КИЇВ. – Сомалійські пірати 2 січня захопили судно „Asian Glory", яке під британським прапором перевозило автомобілі з Сінґапура до Савдівської Арабії. 5 січня корабель підійшов до берегів Сомалі. На його борту – 2,405 легкових автомобілів південнокорейського виробництва. Серед членів екіпажу є 10 громадян України. Це вже четверте судно, захоплене протягом тижня. Загалом пірати зараз утримують 14 кораблів, на яких є щонайменше 300 членів залог. 5 січня залога звільненого з піратського полону судна „Аріяна" зійшла на берег в оманському порту Салала. До цього порту прибули моряки, які замінять залогу „Аріяни". 6 січня визволені з семимісячного полону українці спецавіорейсом повернулися в Україну. (*УНІАН, „Кореспондент"*)

Шампанське від Юлії Тимошенко

КИЇВ. – Прем'єр-міністер Юлія Тимошенко 29 грудня 2009 року провела річну підсумкову пресконференцію, яку присвятила переважно передвиборній аґітації. Усім журналістам видали торбини із аґітаційними виданнями та пляшкою шампанського. Ю. Тимошенко сказала, що, ставши президентом, вона змінить керівництво Генеральної прокуратури. Усіх своїх опонентів-чоловіків вона об'єднала визначенням – „політичні мачо, які нарощують свої дешеві гнилі рейтинґи за рахунок дискредитації уряду і за рахунок своєї роботи з посилення кризи". Ю. Тимошенко звинуватила телеканали в упередженому ставленні до неї і назвала їх „купленими олігархами". На закид одного з журналістів, що аґітувати під час виконання службових обов'язків заборонено, Ю. Тимошенко відповіла, що інакше вона не може. Але журналісти так і не почули відповіді на гострі питання, зокрема про статки прем'єра. (*„Українська правда"*)

МВФ дозволив використати золото Національного банку

КИЇВ. – Міжнародний валютний фонд (МВФ) 30 грудня 2009 року дав згоду на прохання Кабінету міністрів України знизити на 2 млрд. дол. критерії оцінки стану української економіки, передбачені на кінець грудня. Це фактично означає використання фондів із золотовалютних резервів Національного банку України (НБУ), зокрема тих, що були надані МВФ у рамках попередніх траншів кредиту. Представник МВФ в Україні Макс Альєр повідомив, що ці гроші підуть на вчасне здійснення зовнішніх виплат, включно з платою за газ. З проханням про використання резервних фондів НБУ український уряд звернувся до МВФ після того, як фонд остаточно відмовив надати чергову позику Україні до ухвалення бюджету на 2010 рік. Представники уряду запевняють, що валютні резерви Нацбанку достатні для того, аби виділити фонди на потреби уряду. Однак такі наміри різко скритикував Президент Віктор Ющенко. На його думку, подібний крок МВФ може означати фактичну підтримку Юлії Тимошенко перед виборами, а гроші з резервів НБУ можуть піти не тільки на зовнішні виплати, а й на покриття дефіциту бюджету. (*Бі-Бі-Сі*)

Відзначили 100-річчя Степана Бандери

КИЇВ. – 1 січня в Києві відбулася акція „Степан Бандера – наш Герой", присвячена Дню народження провідника Організації Українських Націоналістів (революційної) Степана Бандери. Колона з смолоскипами пройшла від пам'ятника Тарасові Шевченкові до Майдану Незалежности, де відбулося віче.
Фото: УНІАН

Президент занепокоєний станом енерґетики

КИЇВ. – Президент України Віктор Ющенко заявив 5 січня під час спілкування з жителями Самбора Львівської области, що Україна втратила вже майже 70 відс. своєї газотранспортної системи (ГТС). Він пояснив це тим, що уряд підписав газові угоди, які ведуть до банкрутства компанії „Нафтогаз України", на балянсі якого перебуває українська ГТС. Президент звернув увагу на те, що у світі немає жодної країни, де б газова чи нафтова компанія були збитковими, а політика уряду Юлії Тимошенко у газовій сфері веде Україну до втрати енерґетичної та економічної незалежности. Ю. Тимошенко їздить до Росії на переговори з генеральним прокурором цієї держави, щоб не поновлювалась кримінальна справа про корупцію корпорації „Єдині енерґетичні системи України". (*УНІАН*)

Ще один антиукраїнський фільм

КИЇВ. – Премєру російського фільму „Ми з майбутнього-2" призначено в Україні на середину лютого, однак, невідомо, чи потрапить ця картина на екрани України, оскільки вже надто своєрідно розставлено у ній деякі історичні акценти. Фільм присвячений битві під Бродами у липні 1944 року, діяльности Української Повстанської Армії та дивізії „Галичина". Попри те, що фільм, знятий у жанрі військового пригодницького кіно, у ньому переважає ідеологічно-політична складова – брехлива і нежиттєздатна, що дає підстави для припущень про політичне замовлення „згори". Російський фільм можна розцінювати як приниження і образу нації, пропаґанду фашизму і неофашизму. У фільмі знімаються, зокрема, українські актори Остап і Дмитро Ступки – син та онук Народного артиста України Богдана Ступки. На думку кінокритика Ярослава Підгори-Гвяздовського, українці зображені кровожерними і жорстокими, а в сценарії багато історичних спотворень. Половина кінокритиків Міністерства культури і туризму, які переглянули фільм, виступили за заборону його демонстрації в Україні. Рішення про показ фільму залежить від подальшого голосування: фільм повинні переглянути 20 експертів міністерства. Це не перший російський фільм, в якому принижують українців. Імперські за духом стрічки „Дев'ята рота", „Тарас Бульба", „Адмірал" стали дуже популярні в Росії. (*Бі-Бі-Сі, „Дзеркало тижня"*)

На фльоті звільняють громадян України

СЕВАСТОПІЛЬ. – Росія плянує хвилю скорочень працівників Чорноморської фльоти у Севастополі, яка охопить переважно найманих працівників – громадян України. Місто, яке впродовж десятків років підживлювалось потужними державними дотаціями, виявилось не готовим до стрімкого перетворення з колишнього військового форпосту СРСР на місто з ринковою економікою, у якому треба знайти працю для 10 тис. колишніх працівників фльоти. Стрімке та маштабне скорочення фльоти стало для міста несподіванкою з досить болісними наслідками для соціяльно-економічного життя. (*Бі-Бі-Сі*)

Постріли на кордоні

ЛЬВІВ. – 30 грудня 2009 року біля кордону в Львівській області пролунали постріли. На місце події відразу прибув прикордонний наряд відділу „Мігово" Мостиського загону. В прес-службі Державної прикордонної служби України повідомили, що на відстані 200 метрів від лінії кордону було затримано трьох місцевих жителів, які мали мисливські рушниці. Зброю передано до Старосамбірського районного відділу міліції, а затриманих притягнуто до відповідальности. (*УНІАН*)

Виставка живопису засуджених

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК. – В обласному художньому музеї 27 грудня 2009 року відкрилася виставка творів живопису і декоративно-прикладного мистецтва, створених руками засуджених, котрі перебувають в установах позбавлення волі з усіх областей України під назвою „Преображені Господньою любов'ю". Виставка проходить під патронатом Патріярха Української Греко-Католицької Церкви Любомира Гузара у співпраці з Берлінською ґалерією „Маґніфікат", Інститутом соціяльної стратегії з Берліну й товариством „Мистецтво і в'язниця", за сприяння Державної кримінально-виконавчої служби України. На виставці представлено графіку, живопис, різьблення на дереві, вишивку, здебільшого зображено лики святих, пейзажі, архітектурні пам'ятки. (*УНІАН*).

На зло Кремлю

КИЇВ. – Український письменник Юрій Андрухович повідомив 5 січня, що на виборах голосуватиме за кандидата Віктора Ющенка лише тому, що його страшенно ненавидять кілька відомих політичних діячів у Кремлі. Ю. Андрухович гостро розкритикував кандидата Юлію Тимошенко, назвавши її „лицеміркою" і „поганою провінційною актрисою". Він також прогнозував в Україні роки застою, „тому що всі наші політики себе дискредитували". (*„Кореспондент"*)

Не буде пашпортів

КИЇВ. – Консорціюм „Єдина державна автоматизована пашспортна система" (ЄДАПС), що спеціялізується на виготовленні бланків офіційних документів, заявляє про припинення роботи через невиплату фондів з бюджету. Жертвою конфлікту можуть стати громадяни України, які мають потребу в отриманні нових документів. У своїх проблемах ЄДАПС звинуватив першого віце-прем'єра Олександра Турчинова та заступника міністра Кабінету міністрів Сергія Чеботаря. (*Радіо „Свобода"*)

УКРАЇНА ГОТУЄТЬСЯ ДО ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА

Місія ОБСЕ задоволена перебігом виборчої кампанії в Україні

КИЇВ. – Голова Місії Організація з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЕ) зі спостереження за виборами президента України, швайцарський дипломат Посол Гайді Таліавіні відзначила вільну атмосферу у виборчій кампанії. Про це вона заявила 4 січня під час зустрічі з главою Української Греко-Католицької Церкви (УГКЦ) Любомиром Гузаром і керівником Патріяршої адміністрації Владикою Богданом Дзюрахом в Києві.

У ході зустрічі Г. Таліавіні представила завдання місії на нинішніх виборах президента, серед яких – „прагнення ОБСЕ не тільки спостерігати, а й підтримувати ті позитивні зміни, які мають місце в українському суспільстві". Посол Г. Таліавіні відзначила багато позитивних моментів у процесі підготування виборів, а саме, що ці вибори відбуваються у вільній атмосфері, існує публічний обмін думками, існує громадська дискусія стосовно кандидатів, і люди в Україні відчувають свою відповідальність. Вона також відзначила внесок, який робить УГКЦ у відродження українського суспільства, зокрема, у відродження демократичних процесів, що відбуваються в Україні.

У свою чергу Патріярх Любомир подякував Місії за підтримку України та наголосив, що „наше суспільство перебуває в процесі росту і тут дуже важливим є, щоб хтось компетентний нам допомагав". Предстоятель УГКЦ зазначив, що сьогодні в суспільстві спостерігається великий інтерес до політичних процесів. „Люди, вийшовши з радянського періоду, несуть у собі рани минулого, зокрема пасивність щодо суспільно-політичних процесів. Однак, за роки незалежности вони навчилися брати відповідальність за розвиток суспільства в свої руки. Люди повірили, що доля країни в їхніх руках. Цю віру людей потрібно скріпити. Кожні вибори – це сходинка в процесі росту наших громадян", – зазначив глава УГКЦ.

Патріярх Любомир висловив подяку ОБСЕ і подібним організаціям, які „допомагають нам повернутися до нормального суспільно-політичного стану, коли люди спільно діють у створенні майбутнього своєї країни. Суспільство сьогодні є набагато більш зрілим, щоб приймати цю допомогу і розуміти її", – зазначив він.

22 грудня 2009 року Президент України Віктор Ющенко мав зустріч з Послом Г. Таліавіні, під час якої наголосив, що забезпечення демократичного, прозорого та відкритого виборчого процесу є ключовим пріоритетом взаємодії зі спостерігачами від міжнародного співтовариства.

Глава держави позитивно відзначив ролю інститутів ОБСЕ, зокрема Бюра демократичних інститутів і прав людини у забезпеченні відповідности виборчого процесу в Україні міжнародним стандартам. У цьому контексті, з метою забезпечення відкритих і прозорих виборів, Президент України звернувся до ОБСЕ з проханням збільшити чисельність місії ОБСЕ зі спостереження за президентськими виборами в Україні. Значну увагу було приділено питанням належної організації виборчого процесу.

ОБСЕ бере участь у спостереженні за виборами в Україні з 1998 року. Очолювана Г. Таліавіні спостережна місія ОБСЕ на президентських виборах 2010 року розпочала свою роботу в Україні 24 листопада 2009 року. *(„Кореспондент")*

СКУ закликає громадян України взяти участь у виборах президента

Напередодні президентських виборів, які відбудуться 17 січня, Світовий Конґрес Українців (СКУ) закликає всіх громадян України усвідомити значимість цієї події та виявити свою волю в обранні майбутнього президента України, використавши своє право голосу.

СКУ вірить, що український народ самостійно зробить правильний громадянський вибір під час президентських виборів, від чого до великої міри буде залежати розвиток Української держави та його власне майбутнє.

СКУ вважає вибори президента України внутрішньою українською справою, яку мають вирішити виключно громадяни України.

СКУ закликає всіх кандидатів на пост президента України до чесного ведення виборчого процесу, що засвідчить їхню відповідальність перед виборцями та повагу до найвищої державної посади, на яку вони претендують.

СКУ організує місію міжнародних спостерігачів від української діяспори, щоб сприяти забезпеченню виконання волі виборців та підтримати Україну на шляху її демократичного розвитку.

Від СКУ
Євген Чолій,
президент

У ЦЕНТРАЛЬНІЙ ВИБОРЧІЙ КОМІСІЇ

Виборчі дільниці в США

Закордонний виборчий округ має в Сполучених Штатах Америки чотири виборчих дільниці, утворені в дипломатичних представництвах України. Зокрема дільниця ч. 93 – в Посольстві України у Сполучених Штатах Америки, дільниця ч. 94 – в Генеральному консульстві України в Ню-Йорку, дільниця ч. 95 – в Генеральному консульстві України в Сан-Франциско, дільниця ч. 96 – в Генеральному консульстві України в Чикаґо.

Закінчується термін внесення змін до списків виборців

9 січня закінчується термін внесення змін до списків виборців. Це буде останній день, коли виборці можуть внести правки до єдиного Державного реєстру виборців. Такий процес передбачено чинним виборчим законодавством замість можливости голосування за відкріпними посвідченнями.

Українцям, які на час виборів перебувають у відрядженні або змінили фактичне місце проживання, потрібно було терміново звернутися до органів ведення Державного реєстру виборців і написати заяву про закріплення за новою виборчою дільницею. Для цього потрібно надати пашпорт та документ, що свідчить про необхідність такої зміни.

Якщо особа перебуває в іншому місті, необхідно подати довідку з місця роботи, житлової контори або вищої школи, залежно від занять виборця.

Термін голосування

Голосування за кандидатів на пост президента України триватиме з 8-ої год. ранку до 8-ої год. вечора. До 27 січня мають бути встановлені результати голосування.

Офіційні спостерігачі від міжнародних організацій

У виборах беруть участь 646 спостерігачів від міжнародних організацій. Зокрема від Міжнародної громадської організації сприяння розвитку виборчих технологій „За справедливі вибори" – 364, Організації з безпеки та співробітництва в Европі – 86, Міжпарляментської Асамблеї держав-учасниць Співдружности Незалежних Держав – 67, Европейської мережі організацій зі спостереження за виборами (ENEMO) – 58, Українського Конґресового Комітету Америки – 58, Автономної некомерційної організації зі спостереження за виборами „CIS-EMO" – 13. Також на виборах буде 58 офіційних спостерігачів від чужоземних держав, зокрема від Російської Федерації – 37, Федеративної Республіки Німеччини –11, Угорщини – 6, Японії – 3, Киргизії – 1.

ЦВК

В Дніпропетровську кандидата ізолювали від виборців

24 грудня 2009 року кандидат у Президенти України Віктор Ющенко відвідав Дніпропетровськ, населення якого сягає 1 млн. осіб. В області проживає близько 3 млн., але звідти нікого не запрошували.

Ніякого оголошення про візиту Президента і його передвиборну промову в засобах масової інформації не було ні завчасно, ні в день заходу. Чому? Відповідь проста: місцева влада – це функціонери Партії Реґіонів. Відокремлюючи народ від кандидата в Президенти, вона переслідувала суто партійні інтереси.

Залю Оперного театру, де мав відбутися захід, місцеві можновладці заповнили школярами та учнями професійно-технічних училищ, котрих привели й наглядали за поведінкою їхні вчителі. Саме цих вчителів і показували телекамери крупним пляном, роблячи „добрий вираз обличчя при поганій грі", як кажуть французи. Втім, вчителів набралося не настільки багато, щоб назвати зібрання „Форумом української інтеліґенції", тому обійшлися скромненьким визначенням „Зустріч Президента з мешканцями Дніпропетровська", що було заставкою телевізійної програми. Жоден із дніпропетровських телеканалів не транслював цей важливий політичний захід!

Транслював зустріч В. Ющенка лише Перший державний канал. Другий державний канал „1+1", коли промовляв В. Ющенко, показував якийсь старий кінофільм. Так у Дніпропетровську антиукраїнські сили сьогодні застосовували брудні примітивні політтехнології у боротьбі за президентське крісло.

Володимир Єфимов,
Дніпропетровськ

Довкола наступних виборів

Народився Янукович

Олена Бережанська зареєструвала в Середнянській селищній раді Ужгородського району на Закарпатті новонародженого сина з іменем Янукович Іванович Бережанський. Мати новонародженого сказала, що їй дуже подобається Янукович і вона хоче, щоб її син був такий же вродливий і з твердим характером. *(УНІАН)*

У Юлії Тимошенко руки сверблять

Кандидат в президенти, Прем'єр-міністер України Юлія Тимошенко заявила 24 грудня 2009 року в інтерв'ю журналові „Фокус", що хотіла б бачити Віктора Ющенка і Віктора Януковича хібащо у музеї воскових фігур, а не на державних посадах. Про стиль керівництва в разі обрання президентом Ю. Тимошенко, цитуючи кримінальника Льолика з російського фільму „Діямантова рука", сказала: „Битиму боляче, але акуратно".

Виступаючи 3 січня в Криму, в етері Чорноморської телерадіокомпанії, Ю. Тимошенко заявила: „Я іноді заздрю Китаєві, де за корупцію руки відрубують. Ми, безумовно, як европейська країна, не можемо вдаватися до таких способів. Хоча іноді руки сверблять". *(УНІАН)*

Опитувань більше не буде

КИЇВ. - Від 2 січня припинено оприлюднення інформації про результати опитування громадської думки щодо кандидатів у президенти. Це передбачено календарним пляном підготування виборів президента, що відбудуться 17 січня. Проведення передвиборної агітації до 12-ої год. ночі останньої п'ятниці перед днем виборів – 15 січня. *(УНІАН)*

АМЕРИКА І СВІТ

Папа Римський закликав до миру і взаєморозуміння

ВАТИКАН. – У своєму традиційному посланні з нагоди Нового року Папа Бенедикт XVI закликав до миру, взаєморозуміння та терпіння. Промовляючи до віруючих на площі св. Петра у Ватикані, глава Римо-Католицької Церкви закликав усіх членів людства поважати один одного, не беручи при цьому до уваги ні кольору шкіри, ні національності, ні мови чи релігійної конфесії. Папа особливо наголосив, що толерантність та взаєморозуміння треба виховувати з раннього віку. У своєму зверненні понтифік засудив насилля та війни і закликав до активного захисту всього живого на Землі. *(„Голос Америки“).*

Все ще гинуть журналісти

ПАРИЖ. – Згідно з підрахунками міжнародної правозахисної організації „Репортери без кордонів“, в 2009 році у світі загинуло 76 журналістів. Про це повідомив генеральний секретар цієї організації Жан-Франсуа Жюльяр. Порівнано з 2008 роком, кількість жертв збільшилася на 16 осіб. Найбільше загинуло журналістів на Філіпінах – 33 особи. На другому місці – Сомалі, де загинуло дев’ять журналістів, третє місце поділили Росія і Пакистан: в обидвох цих країнах було вбито по п’ятеро репортерів. Ж.-Ф. Жюльяр підкреслив, що головними загрозами для журналістів є не лише військові дії, але також передвиборні і післявиборні періоди в країнах з нерозвиненою демократією. (*УНІАН)*

Грудень в Іраку обійшовся без жертв

БАГДАД. – Грудень 2009 року став першим місяцем майже за сім років, протягом якого не загинув жоден американський військовий в Іраку. За словами головнокомандувача збройними силами США в Іраку генерала Раймонда Одієрна, така статистика свідчить про поступову нормалізацію ситуації в країні. Всього у минулому році в Іраку загинуло 149 військових США. Це найнижчий показник втрат від початку американського вторгнення в Ірак у березні 2003 року. *(„Голос Америки“).*

Американці в свята не скупилися

НЮ-ЙОРК. – В період від 1 листопада до 25 грудня американці витратили на різні товари через інтернет 27 млрд. дол. Незважаючи на економічну кризу, це на 5 відс. більше, ніж в 2008 році. Про це свідчить звіт аналітичної компанії „comScore“. Автори звіту відзначають, що продаж відбувався найкраще у великих он-лайнових представництвах роздрібних торговельних мереж, а не в невеликих інтернет-крамницях. *(„Кореспондент“)*

Москва не визнає свободи зібрань

МОСКВА. – У новорічну ніч московська міліція з наказу влади розігнала громадське віче, на якому виступали відомі російські правозахисники, вимагаючи від влади дотримання 31-ої статті Конституції Росії, що ґарантує свободу мирних зібрань. Серед заарештованих була також лавреат нагороди ім. Дмитра Сахарова 82-річна Людмила Алексеєва. У зв’язку з цією черговою брутальністю російського авторитарного режиму президент Европарляменту Єжи Бузек закликав офіційну Москву негайно звільнити заарештованих. „У демократичних державах люди мають право організовувати протести, навіть проти влади та урядів“, – сказано у зверненні Є. Бузека. *(„Українська правда“).*

Підвищено пильність до авіопасажирів

ВАШІНҐТОН. – Починаючи від 4 січня, на летовищах, звідки літаки летітимуть до США, запроваджено жорсткіші правила перегляду баґажу авіопасажирів. Зокрема пильніше переглядатимуть вантаж і особисті речі тих пасажирів, що летітимуть з країн-спонзорів тероризму. У список таких країн внесені Куба, Іран, Судан і Сирія, але нові правила будуть стосуватися й пасажирів з Ніґерії, Ємену та Пакистану. Працівники Управління транспортної безпеки США пояснили, що це нововведення давно назріло, оскільки „ефективні заходи безпеки повинні починатися ще поза нашими кордонами“. *(„Голос Америки“).*

В Ємені закриваються посольства

САНА, Ємен. – 3 січня в цій африканській країні закрилися посольства США і Великобританії – через погрози з боку терористичної „Аль-Кайди“. Наступного дня, 4 січня, припинило діяльність у цій країні й Посольство Еспанії. Уряди західніх країн вважають, що єменська влада надто мало уваги приділяє боротьбі з тероризмом. Ця тема стала особливо активно обговорюватися після того, як 25 грудня 2009 року ніґерієць Умар Фарук Абдулмуталлаб пробував знищити літак, котрий летів з Европи до США. Розслідування показало, що злочинець діяв за наказом єменського відділу „Аль-Кайди“. Президент Барак Обама усвоєму виступі з приводу цього випадку назвав Ємен „країною, яка тоне у злиднях і кривавих бунтах“. Влада Великобританії має намір скликати 28 січня в Лондоні міжнародну зустріч з проблем тероризму в Ємені. *(„Кореспондент“)*

Чому турки в Німеччині не інтеґруються

БЕРЛІН. – Сенатор з внутрішніх питань Німеччини Ерхарт Кертінґ звинуватив владу Туреччини в тому, що вона перешкоджає інтеґруванню своїх громадян-міґрантів у німецьке суспільство. „Ми маємо відчутні складнощі в процесі інтеґрування, оскільки турецька держава вважає себе політично відповідальною за турків в Німеччині і втручається в їхнє життя“, – сказав Е. Кертінґ. Він повідомив, що в самому Берліні проживає 80 тис. турків, які вже вповні інтеґрувалися, ставши німецькими громадянами, але окрім них є ще 140 тис. вихідців з Туреччини, котрі зберігають турецькі пашпорти. *(„Кореспондент“)*

Прибалтійці все активніші в НАТО

ТАЛЛІН, Естонія. – Прес-служба головного штабу Сил оборони Естонії повідомила, що 4 січня Балтійський моторизований стрілецький батальйон увійшов до складу Сил реаґування НАТО. Сили реаґування об’єднують елітні підрозділи, які у випадку потреби будуть спрямовуватися в різні реґіони світу для виконання бойових завдань. Усього в прибалтійському батальйоні близько 800 вояків, 200 з них – від Естонії, решта – від Латвії і Литви. *(„Кореспондент“).*

Північна Корея заборонила закордонну валюту

ПХЕНЬЯН. – Починаючи з 1 січня, влада Північної Кореї заборонила для всіх мешканців країни платити за різні товари у крамницях і на ринках долярами, евро та іншими закордонними валютами. Заборона стосується також чужинців, котрі раніше могли використовувати валюти різних країн, оплачуючи послуги в Північній Кореї. Тепер їм доведеться перед купівлею будь-чого обмінювати валюту на північно-корейські вони. На початку грудня 2009 року влада протягом одного тижня здійснила деномінацію, під час якої 100 старих вонів замінювалися на 1 нову. Голова Центрального банку країни Чо Сон Ген заявив з цього приводу, що метою грошової реформи є не перехід до ринкової економіки, а тільки зміцнення чинної плянової системи. *(„Ройтерс“)*

Китайське телебачення наступає на Европу

ПЕКІН. – Починаючи від 1 січня, найбільше китайське інформаційне аґентство „Синьхуа“ веде програми не лише для Азії, але й для европейських країн. В межах аґентства виникла нова телекомпанія „China Xinhua News Network Corp.“, котра буде провадити мовлення китайською мовою 24 години на добу. Дотепер китайське керівництво було невдоволене, як висвітлюється життя країни в міжнародних засобах масової інформації: мовляв, західні канали знадто упереджені і вбачають в Китаї одні неґативи. Новий телеканал має стати першим кроком до розширення інформаційного впливу Китаю у світі. *(„Кореспондент“)*

У Дубаї відкрито будівлю, найвищу у світі

ДУБАЇ. – 4 січня в столиці Об’єднаних Арабських Еміратів відбулося урочисте відкриття найвищої в світі будівлі – башту „Бурдж Дубай“. Її висота перевищує 800 метрів, будувалася вона п’ять років, а загальна вартість будівництва становить 1.5 млрд. дол. У будівлі будуть розміщені розкішні мешкання та готелі. (*Радіо „Свобода“)*

Дощі спричинили закриття двох АЕС

АНҐРА-ДУС-РЕЙС, Бразилія. – 3 січня влада цього бразилійського міста повідомила про потребу тимчасового закриття двох атомових електростанцій через спричинені зливами зсуви ґрунту, які вивели з ладу всі маґістралі до цього міста. В останні дні грудня в результаті зливних дощів і повенів на півдні Бразилії загинуло понад 70 осіб, а 1 січня зсув ґрунту забрав життя ще 29 осіб на острівному курорті, розташованому неподалік від Анґра-дус-Рейс. (*Радіо „Свобода“)*

„Володар бурі“ – найкращий фільм року

НЮ-ЙОРК. – 3 січня відбулася 44-та церемонія вручення нагород Національного Товариства кінокритиків США. Найкращим фільмом року була визнана стрічка „Володар бурі“ („The Hurt Locker“), яка розповідає про елітний американський військовий підрозділ з розмінування бомб в Іраку. Дещо раніше нью-йоркська і лосанджелеська асоціяції кінокритиків також присудили „Володареві бурі“ свої головні нагороди 2009 року. Постановника фільму Кетрін Біґелов названо найкращим режисером року, а виконавець головної ролі Джеремі Ренер одержав нагороду за найкращу чоловічу ролю. *(„Кореспондент“).*

В Москві відновили могилу М. Гоголя

МОСКВА. – 29 грудня минулого року на Новодівичому цвинтарі російської столиці було урочисто відкрито могилу Миколи Гоголя, відновлену в її первісному вигляді. Пам’ятник представляє собою камінь-голготу з хрестом, на ньому – напис: „Гірким словом моїм посміюся“ (книга пророка Єремії, 20,8). Спочатку М. Гоголя похоронили на цвинтарі Данилового монастиря. Згідно з переказом, камінь для надгробку привіз Костянтин Аксаков з Криму спеціяльно для могили автора „Мертвих душ“. У 1931 році останки письменника і камінь були перенесені на Новодівичий цвинтар. „Голгота“, подібна на вигляд до людського черепа, певний час зберігалася в майстернях цвинтаря, звідки його викупила Олена Булґакова, вдова автора роману „Майстер і Марґарита“. (*„Інтерфакс“)*

Японці торгуватимуть найшвидше

ТОКІО. – Фондова біржа японської столиці 4 січня ввела в дію нову надшвидку систему – в 600 разів швидшу, ніж була попередня, і наздогнала за цим показником біржі в Ню-Йорку і Лондоні. Тепер токійська біржа потребуватиме лише 5 мілісекунд для прийняття замовлення і 3 мілісекунди для надання інформації про будьякі зміни на ринку. В нову систему біржа вклала 140 млн. дол. *(„Інтерфакс“)*

Знайдено давній літак

МЕЛЬБУРН. – Австралійські полярники виявили в Антарктиді літак британської компанії „Вікерс“, який пролежав у льодах від 1914 року. Збудований він був в 1911 році – через вісім років після того, як злетів перший в світі літак братів Райтів. В Антарктиду машина потрапила у складі експедиції дослідника Даґласа Мовсона, який змушений був залишити її, оскільки двигун не витримав сильних морозів. *(„Кореспондент“)*

Дем'янів Лаз: дзвони пам'яті нагадують і застерігають

У жовтні 2009 року минуло 20 літ з часу виявлення та перепоховання жертв довоєнних енкаведистських розстрілів в урочищі Дем'янів Лаз поблизу Івано-Франківська.

1989-ий – рік розвалу комунізму і совєтської диктатури у Східній Европі; перемога „Солідарности" у Польщі; „оксамитова революція" в Празі; впровадження багатопартійної системи в Угорщині; падіння Берлінської стіни.

В Україні виникли товариства політичних в'язнів, „Меморіял", Товариство української мови ім. Тараса Шевченка, асоціяція „Зелений світ", Народний Рух за перебудову та інші громадські утворення.

Того ж 1989 року члени товариства „Меморіял" за вказівкою старших громадян дослідили місцевість Дем'янів Лаз, де виявили останки понад пів тисячі людей. Відступаючи перед натиском німецьких військ, більшовики розстріляли в'язнів станіславівської совєтської тюрми і, поспішно ховаючи злочин, закопали їх на околиці міста.

На території Івано-франківщини віднайдено ще 70 місць більшовицьких злочинів. Окрім цього, з теренів области було депортовано в Сибір і на Північ 300 тис. людей, 80 тис. з них загинули у вічних снігах.

На перепоховання у 1989 році з'їхались тисячі людей з багатьох областей України. Небачене нагромадження людських кісток і черепів вражало прибулих до глибини душі. Присутні там представники тогочасних компартійних органів не могли дивитись людям в очі і сказати щось відповідне до народного настрою під час траурного віча. А на пам'ятному камені уникнули напису – що йдеться про сталінські репресії.

Ще раніше ходили чутки, що то німці або бандерівці розстрілювали людей. Сьогодні імена справжніх катів і жертв виставлено у музеї. У переліку розстріляних – галичани, а от у списку карателів майже всі прізвища – російські. І це не є якась галицька русофобія, а факти, підтверджені документально. Розшукувати вбивць ніхто й не думав. Хоч на той час вони ще могли стати перед судом. Події в Дем'яновому Лазі ще більше підірвали довіру до режиму, і на наступних виборах до місцевих органів влади комуністи не пройшли.

В 1944 році відновились репресії в Західній Україні, передусім – проти учасників національно-визвольного руху, їхніх родин та співчуваючих. Галичани не вважали совєтів визволителями, тому що пам'ятали, скільки ті пролили української крови в 1939-1941 роках. Московські окупанти посіли більшість керівних адміністративних посад, а в міліції, судах, прокуратурі та спецслужбах – повністю, забрали найкращі будинки і мешкання, де ще й нині живуть їхні нащадки, генетично запрограмовані на несприйняття всього українського.

Багатотисячне зібрання людей протягом дня не покидало місце трагедії (1989 рік).
Фото: Володимир Мигович (фото – з репортерського архіву автора, друкуються вперше).

Загалом кожного десятого жителя західних областей України було розстріляно або вивезено. Сьогодні на Івано-Фраківщині проживає близько 50 тис. колишніх політв'язнів та репресованих.

Кількома роками пізніше після подій у Дем'яновому Лазі, у 1995-му, вже за президентства Леоніда Кучми, вони влаштували велику маніфестацію. Колишні вояки УПА, політв'язні і репресовані вийшли з антиімперськими лозунгами, на одежі були нашиті їхні табірні номери – „братерське " тавро, з яким вони змарнували молоді літа у виснажливій праці в шахтах і лісових нетрях чужої землі. Довжелезну колону супроводжували „охоронці" з карабінами і псами. Лунав собачий гавкіт та окрики конвоїрів: „Крок вліво, крок вправо – стріляю без попередження!" Звичайно, це самі демонстранти відтворили гнітючі картини концтабірного життя – не для розваги, а для застереження… І на вічі, що відбулося на могилі січових стрільців, ветерани не нарікали на свою недолю, їх хвилювала доля України.

На народному вічі з нагоди 20-річчя перепоховання у Дем'яновому Лазі Президент Віктор Ющенко засудив совєтського загарбника нових територій і відзначив справедливу боротьбу УПА. Ця смілива позиція викликає шалену лють у російських неоімперіялістів й таких їхніх прислужників в Україні, як Дмитро Табачник, Петро Симоненко, Віктор Янукович, котрі запопадливо допомагають Москві знеславлювати національно-визвольну боротьбу нашого народу.

Останнім часом спецслужби Росії все активніше залучають в антиукраїнську кампанію представників єврейських організацій, щоб паплюжити Україну у всесвітньому маштабі і будь-що дискредитувати Президента В. Ющенка – за його „виправдування поплічників фашизму". Тверезо мислячі представники єврейства виступають в інтернеті проти втягування єврейських громад у брудні ігрища Москви, яка виявляється неспроможною визнати всю правду про криваві сталінські часи і про Другу світову війну. А ця правда говорить не тільки про таких катів єврейського народу, як Ейхман, але й про засновників совєтських концтаборів Натана Френкеля, Якова Рапапорта, Матвія Бермана, ката України Лазаря Каґановича.

Будувати сучасні міжнаціональні відносини на замовчуванні фактів, значна частина яких уже відома світовій громадськості, значить залишати насіння недовіри і образи між людьми на майбутнє. Правда, якою б вона гіркою не була, корисніша від неправди чи напівправди.

Володимир Мигович,
Сієтл, Вашинґтон

Івано-франківці віддають останню шану розстріляним (1989 рік).

Діти тримають плякати з словами Тараса Шевченка (1995 рік).

Колишні політв'язні і репресовані вийшли з антиімперськими гаслами (1995 рік).

Якщо вірити соціологам...

Від середини до кінця грудня майже всі соціологічні служби України опитували населення, щоб з найбільшою вірогідністю визначити ті електоральні настрої, котрі вже не встигнуть змінитися до дня виборів, 17 січня. Висліди більш-менш збігаються, тому обмежимося показниками, що їх отримав найбільш досвідчений в соціяльному моніторинґу Фонд „Демократичні ініціятиви": якби президентські вибори відбулися в останні дні грудня, то 33.6 відс. виборців проголосували б за Віктора Януковича, а 19.2 відс. – за Юлію Тимошенко. Всі інші кандидати відстають від цієї пари на 10-15 відс. Але також значною була кількість тих, хто мав намір голосувати проти всіх, – 18.8 відс.

Отже, швидше за все, ця електоральна картина збережеться вже до 17 січня, оскільки за пів місяця Ю. Тимошенко практично не зможе істотно зменшити розрив у голосах між нею і В. Януковичем.

Тим часом щодо другої тури виборів, яка мала б відбутися 7 лютого, ні соціологи, ні політичні експерти не можуть сказати нічого певного. На остаточне змагання між Ю. Тимошенко і В. Януковичем ще можуть вплинути різні обставини, зокрема візита Ю. Тимошенко до Львова напередодні Нового року. Як би там не було, а в західніх областях України Ю. Тимошенко має значно більшу підтримку, ніж В. Янукович, і ця підтримка могла б виявитися вирішальною, якби західньоукраїнський виборець пройнявся повним довір'ям до загальнонаціональної стратегії Ю. Тимошенко, особливо зовнішньополітичної.

Також могло б змінити хід і результат боротьби ще в першій турі, якщо б претенденти, котрі в тій чи іншій мірі пов'язані з провідними ідеями Помаранчевої революції, раптом об'єдналися і висунули з-поміж себе одного кандидата на пост президента. Втім, це, на жаль, чисто теоретична ймовірність, не більше.

Якщо ж друга тура зведеться до змагання між В. Януковичем і Ю. Тимошенко, то в цьому випадку важливими будуть не так ці конкретні персони, як вибір Україною цивілізаційного шляху розвитку. Ю. Тимошенко обстоює, принаймні на словах, орієнтацію на Европу, перемога В. Януковича автоматично означатиме перемогу проросійського проєкту. За п'ять років „евразійської" політики Україна може опинитися під таким всебічним впливом Москви, з-під якого неможливо буде вирватися без величезних зусиль. Цю думку послідовно і мужньо проводить Президент Віктор Ющенко, який за свою п'ятирічну каденцію здійснив дуже багато у справі національного відродження України, у справі повернення нашому народові історичної пам'яті. Це та діяльність, якою не можна ризикувати, яку належить з усією рішучістю продовжувати, бо йдеться про долю України.

Так що опитування опитуваннями, але далеко не все вони кажуть, бо далеко не всіх громадян охоплюють. По-друге, є й цілком інші результати: згідно з грудневим опитуванням, проведеним київським Центром Разумкова, 57 відс. українських громадян не хочуть голосувати за кандидата, у біографії якого є судимості – навіть якщо вони були згодом скасовані, як от у В. Януковича...

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Газета заснована у 1893 році
Видає Український Народний Союз

Головний редактор – Рома Гадзевич
Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054
Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510
E-mail: svoboda@svoboda-news.com Website: www.svoboda-news.com
Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280,
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Передплата на рік $55.00, на півроку – $35.00. Для членів УНСоюзу
$45.00 річно, на півроку – $30.00. За кожну зміну адреси – $1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda".
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"

Адміністратор	– Володимир Гончарик	(973) 292-9800 дод. 3041 e-mail: ukradmin@att.net
Керівник відділу оголошень	– Марійка Осціславська	(973) 292-9800 дод. 3040 e-mail: adukr@optonline.net
Передплата	– Марійка Пенджола	(973) 292-9800 дод. 3042 e-mail: ukrsubscr@att.net

СІЧЕНЬ В НАШІЙ ІСТОРІЇ

„Ти вже не згинеш..."

6 січня – день народження Василя Стуса. Було б йому тепер 72 роки, але ж хіба часовий вимір застосовний до життя поетів? У Стусовому випадку не важить навіть, багато чи мало він написав – вповні вистачило для дуже помітного місця в українській літературі XX ст. і для того, що його поетична творчість підбиває до гострих ідейних та естетичних полемік, й вони ледве чи колись і стихнуть, вже одним цим засвідчуючи, що йдеться про непересічне, рідкісне, як на український ґрунт, явище, за яким стоїть і своєрідний хист, і своєрідна людська доля.

Хист і доля – не конче взаємозумовлені. Через радянські тюрми і сибірські заслання перейшло чимало українських поетів, теж помітних і по-людськи мужніх, все ж серед них не було другого Василя Стуса – ні в характері поезії, ні в людській вдачі і щоденній поведінці.

В нашій національній літературі тяжко знайти вірша, народженого не з почуття. Найглибші ж вірші постали з почуття болю. У В. Стуса біль також втілювався в рядки і рими – збірка, за яку його посмертно вдостоєно Шевченківської нагороди, так і називалася – „Дорогою болю". Але це в нього було розмежоване – душевний біль не затьмарював світлого розуму. У страшних умовах тюрем і заслань, де, здається, крім болю, ніщо інше не могло супроводжувати в'язня, В. Стус перекладав Йогана Вольфґанґа Гете, Райнера М. Рільке, Ґарсію Лорку і писав власні, абсолютно незалежні від болю вірші – ще й знаючи, що створене вночі наглядач назавжди відбере вранці.

То справді була гідна подиву інтелектуальна незалежність, вищість розуму, з якої постали неповторні, всеукраїнського і надукраїнського значення, твори. Йшло просто до світового визнання: тодішній голова Міжнародного Пен-клюбу Генріх Белль висунув творчість В. Стуса на здобуття Нобелівської нагороди. І мабуть, єдиною перешкодою стало тільки те, що влітку того ж 1985 року вони обоє померли: Г. Белль – 16 липня, В. Стус – 4 вересня, проживши, достоту як Тарас Шевченко, тільки 47 літ.

Поет помер у карцері, куди його не раз і не два кидали за його небачено непокірний характер. Людина не годна витримувати безперервний душевний і тілесний біль. Тому навіть дуже сильні характери ламаються. Але не він. Він – то якась ще не до кінця розгадана наука від Бога для всіх нас, українців, поетів і не поетів. Не розгадана, бо знаходяться критики, котрі застерігають від героїзації і мітологізації постаті В. Стуса. Їм дуже хочеться знайти в ній щось негероїчне, звичайне, буденне, що уподібнювало б його до них самих. Втім, можна погодитися – у випадку В. Стуса таки зайвою є будь-яка самоцільна мітологізація і героїзація, для повчальности досить його точної біографії, але щоб день за днем, година за годиною – й тоді досліджено, що було його провідною зорею, якої він не зрікся до останнього подиху.

Тією зорею була нетерпимість до будь-якої неправди. Ніби ж так просто, ніби ж усім доступно – еге ж, теоретично. А коли так ось день за днем, година за годиною, і протягом усього життя – то й не дивуймося, що так мало серед нас Василів Стусів.

Абсолютне неприйняття всякої неправди в довколишньому житті, просто таки органічне її відторгнення привело його до професії учителя української мови й літератури – це в зросійщеному Донбасі! – далі був його привселюдний протест у Києві проти арештів української інтеліґенції, далі – безстрашна правозахисна діяльність, листи доказового осуду на адреси партійних керівників СРСР і, логічний кінець – арешт, тюрма, знов арешт і тюрма, і заслання...

Така правдивість в наші часи – рідкісна річ, незважаючи на те, що єдиноспасенна... Має слушність Микола Рябчук, коли, роздумуючи над героїзацією і дегероїзацією постаті В. Стуса, пише: „Коло Стуса незатишно, як коло Ісуса Христа, куди затишніше й психологічно комфортніше – вшановувати апостолів, з маленькими, проте цілком зрозумілими людськими слабостями...".

Тільки ж це не питання – вшановувати чи ні. Швидше це питання нашої вдячности поетові, який і віршами, і своїм життям так самовіддано вшанував Україну, так вірив у неї:

...Ти вже не згинеш,
ти двожилава,
земля, рабована віками,
і не скарать тебе душителям
сибірами і соловками...

П. Ч.

Шановні дописувачі!

З розширенням електронної пошти, всупереч очікуванням, праця редакторів „Свободи" ускладнилася через неуважне ставлення авторів деяких дописів до надісланих текстів.

Найчастіші недоречності, що трапляються у дописах:

- не вказано дату і місце події;
- на подані перші імена згаданих у тексті осіб;
- немає прізвищ авторів;
- наводяться незрозумілі скорочення власних назв;
- не подаються адреси і числа телефонів авторів.

Особливо відчутним стало листування з авторами дописів з приводу світлин.

У тексті дописів бракує підписів до світлин, не повідомляються автори фотографій, у підписах замість імен і прізвищ подаються визначення – „невідомий".

Просимо звернути увагу на ту обставину, що світлина в комп'ютері повинна мати власну назву, яка відповідає її назві в тексті допису.

Просимо не вживати до світлин назв типу „Фото-1", IMG, DSC або числових назв (1, 2, 3 і т. п.), тому що коли такі назви збігаються, комп'ютер автоматично знищує світлини, що надійшли раніше з такими ж назвами. Підписи до світлин просимо подавати українською мовою не в супровідних листах, а в дописах.

Редакція „Свободи"

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Допоможіть збудувати семінарію

Спорудження нового будинку Волинської духовної семінарії.

Звертаємося до читачів „Свободи" з проханням допомогти закінчити будівництво нового приміщення Волинської духовної семінарії Української Православної Церкви Київського патріярхату, яка готує пастирів Церкви Христової.

Волинську семінарію було засновано 14 травня 1796 року завдяки Волинському і Житомирському Єпископові Варлаамові Шишацькому. 12 серпня 1992 року, згідно з розпорядженням Волинської обласної адміністрації, Свято-Троїцький катедральний собор, приміщення єпархії та семінарії були передані віруючим Київського патріярхату.

У 1996 році було урочисто відзначено 200-ліття семінарії. Але кілька років тому приміщення семінарії згоріло, і наші вихованці не мають належних умов для навчання і побуту.

Розпочали будувати нове приміщення, але, щоб закінчити будову, необхідно не менше 20 тис. дол., яких ми в умовах фінансової та економічної кризи не маємо, тому звертаємось до всіх небайдужих українців, українських організацій США і Канади з закликом покласти свою цеглину в будівництво.

Наша адреса: Волинська духовна семінарії, Градний узвір, 5, Луцьк, 43025 Ukraine. Тел.: (380-332) 725-363.

Архиєпископ Луцький і
Волинський **Михаїл,**
о. протоєрей **Ігор Швець,**
ректор Волинської духовної
семінарії,
Луцьк

Про арешт після колядування

Цей дещо незвичний випадок трапився на початку 1950 року у селі Залав'є тодішнього Острожецького району, Рівненської области. Зберігся наказ завідуючого Острожецьким відділом культурно-освітньої праці від 5 березня 1950 року, де записано: „Звільнити з посади завідуючого хатою-читальнею села Залав'є Пишка Василя як такого, що виявився бандитом оунівського підпілля".

Безпосередній учасник подій, Юлій Регуліч, житель селища Млинова, дитинство котрого пройшло у Залав'ї, розповів: „Василя Пишка я добре знав, хоч різниця віку становила більше десятка літ. Він був умілим організатором різних масових заходів. В одне із таких дійств потрапив і я. Вирішено було на Різдво поставити „Ирода". Це зараз прийнято говорити, що ходять колядники з Вертепом чи Звіздою. А тоді вживали традиційно інший вислів – ходити з Иродом. В. Пишко заздалегідь розподілив ролі. Собі вибрав ролю, на яку не претендували інші, – Ирода. Мені, як наймолодшому учасникові гурту, перепало перевдягтися у Янгола. Видиво вийшло досить цікавим, бо з часу, коли закінчилася війна, так масово, так організовано, так піднесено у селі ще не колядували. Ми від хати до хати колядували два дні. А вже на третій день Різдва до В. Пишка приїхали „з органів" робити обшук. Тоді ми ще не могли второпати, що і до чого, лише пізніше довідалися: наше вертепне дійство зарахували до політичних акцій. Старші хлопці після колядок, коли обмінювалися із господарями святковими гостинцями, залишали в оселі листівки „Геть колгоспи!" і „Ще не вмерла Україна!".

Хтось із односельців сповістив про таємну акцію енкаведистів, котрі миттево взялися за справу. На В. Пишка – головного організатора акції і головного агітатора-розповсюджувача, чекало тривале позбавлення волі. В. Пишко після відбуття покарання додому не повернувся.

Євген Цимбалюк,
с. Млинів, Рівненська область

Новий рік

Цей новорічний вірш написала моя 88-річна мама, яка з великим зацікавленням читає „Свободу". Вона живе зі мною, її старшим сином.

Богдан Марцинів,
Лейк-Женева, Висконсин

Новий рік до нас
Завітає,
А що він принесе,
То ніхто не знає.
Він багато має,
Буде роздавати.
Добре і недобре
Треба нам приймати.
Напевно, що злого
Ніхто не бажає.
Добре і недобре –
Все в житті буває,
А я ще від себе
Щастя всім бажаю
Згоди і любови,
Вернутись до Краю.
І там подивитись,
Де ми виростали.
Тільки наші мрії
На серці остались.
Як було нам тяжко
Свій Край покидати,
А тепер вже можемо
Вернутись до хати.
Хоч там ще згоди немає,
Бо дехто про себе
Передовсім дбає,
А народ нещасний
На горе лишає...

Євгенія Марцинів

У заповіті було сказано інакше

З цікавістю прочитав я статтю Мирослави Роздольської про прощу до собору Воскресіння Христового в Києві (ч. 51, 18 грудня 2009 року).

Здивувало і рівночасно насторожило речення: „Владика Йосиф (Мілян) вважає, що до дня відкриття собору до Києва повинні бути перенесені тлінні останки Патріярха Йосифа Сліпого, як він і заповідав".

В заповіті Патріярха Йосифа, підписаному його власною рукою, читаємо:

„Поховайте мене в нашому Патріяршому Соборі Святої Софії, а як воплотиться наше видіння і востане на волі наша Свята Церква і наш Український Нарід, занесіть мою домовину, в якій спочину, на рідну Українську Землю і покладіть її у храмі Святого Юра у Львові, біля гробниці Слуги Божого Андрея. Вмираю і відходжу з цього світу, як той, кого він, Сл. Б. Митрополит Андрей, Глава нашої Церкви, властю своєю покликав на Екзарха Великої України. Якщо такою буде воля Божа і бажання Українського Божого люду, складіть мою домовину в підземеллях оновленого Собору Святої Софії. В підземеллях Київської тюрми мене довгими роками мучили, коли я був живим, в підземельній гробниці оновленого Собору Святої Софії Київської спокійно спочив би я, бувши плоттю вмерлим".

Чи можна міняти останню волю Патріярха Йосифа ?

Теодосій Гриців,
Брексвіл, Огайо

КУМО СКУ потребує інформації

Конференція українських молодіжних організацій (КУМО) Світового Конґресу Українців (СКУ) розпочала збирання інформацій про існуючі українські молодіжні та студентські організації в країнах проживання української діяспори, чи молодіжні гуртки, спілки та відділення у рамках поодиноких українських товариств та організацій, якщо молодіжні та студентські організації офіційно не існують.

Просимо надіслати список українських студентських та молодіжних організацій у США і подати наступні дані: адресу, інтернет-сторінку, електронну пошту, склад керівних органів, координати кожного члена керівництва, дані про організаційні підрозділи, філії, осередки та територіяльні відділення.

Перешліть пляни та програму праці організацій на 2010 рік та звіти про роботу в 2009 році. Назвіть вокальні, інструментальні і танцювальні ансамблі молодіжних та студентських організацій, домівки і оселі у їхній власності.

Бажано висловити загальну думку про стан, становище та проблематику української молоді у США.

Коли КУМО отримає всю потрібну інформацію, то почне створення мережі КУМО через представників-координаторів, які будуть призначені в кожній країні або реґіоні проживання української діяспори.

Вказану інформацію просимо надіслати електронною поштою на адреси: myroslav@neobee.net та congress@look.ca.

Мирослав Гочак,
голова КУМО СКУ

Треба подумати про допомогу

„У „Свободі" 13 листопада 2009 року було вміщене звернення Генерального консула України в Ню-Йорку Сергія Погорольцева, який закликав американську українську діяспору посилати гроші на допомогу Україні, щоб побороти епідемію ґрипи. На цей заклик я відповідаю, що ми не можемо безперервно допомагати українському народові. Коли стається пошесть чи повінь, яка захоплює багато сіл, ми не чуємо, щоб депутати першими склали гроші і дали приклад своїм громадянам.

Я й без закликів допомагаю не лише свої родині, яка бідує вже 18 літ, доки представники влади сперечаються за свої посади, щоб мати добру платню, а про народ не дбають. Отож моя думка є та, щоб українська американська діяспора переглянула своє ставлення щодо потреб в Україні, бо ми в Америці маємо багато наших установ, які мусимо утримувати, а й також кожний із нас мусить забезпечити свою сім'ю.

Петро Лагола,
Плейн-Сіті, Огайо

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Колядники в Головній канцелярії УНСоюзу

ПАРСИПАНІ, Ню-Джерзі. – 29 грудня 2009 року Головну канцелярію УНСоюзу відвідала родинна група колядників з Ню-Полцу, Ню-Йорк. Галина і діти Зоя, Стефан і Роксоляна Щепко-Гамільтони, а також Лексі Гамільтон віншували працівникам УНСоюзу, редакцій обох газет, колядували і грали на музичних інструментах – скрипках, чельо, сопілках. Усі діти – вихованці таборів на Союзівці. Скарбник УНСоюзу Рома Лісович подякувала колядникам і обдарувала їх за виступ. На фото: колядники з працівниками УНСоюзу. *Фото: Матвій Дубас*

Нові члени УНСоюзу

Олександер та Іван Шеремети, сини Салі-Джордж та Ігоря Шереметів з Прінстону, Ню-Джерзі, — нові члени 247-го Відділу УНСоюзу. Своїх внуків забезпечили бабця Дарка і дідусь Василь Шеремети.

Христина Іваськів, доня Оксани та Юрія Іваськових з Гокесіну, Делавер, — нова членка 247-го Відділу УНСоюзу. Свою внучку забезпечили бабця Дарка і дідусь Василь Шеремети.

Нагорода членові УНС

Д-р Орест Цап

ВІНІПЕҐ, Канада. – 2 листопада 2009 року в Манітобському університеті на черговому засіданні вченої ради педагогічного факультету професорові університету д-рові Орестові Цапові, членові 349-го відділу Українського Народного Союзу, було вручено почесну грамоту і медалю Чернігівської обласної ради за багаторічну меценатську діяльність, вагомий особистий внесок у справу пропаґанди української мови, проведення конкурсів освітянських проєктів на Чернігівщині.

Нагороду вручив декан факультету д-р Джон Вінс. Рівно 10 років тому, в листопаді 1999 року, проф. О. Цап отримав грамоту Манітобського університету за співпрацю з Україною та українською громадою Вініпеґу. Навчальні посібники, укладені на основі його проєктів, зараз вживаються у всій Канаді.

Вищу освіту професор О. Цап здобув в Ратґерському університеті, Ню-Джерзі, докторат захистив в Університеті штату Огайо.

Галина Кравчук

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Дітройтській Пластовій станиці виповнилося 60 років

В Українському культурному центрі Дітройту на святкуванні 60-річчя Пластової станиці.

ДІТРОЙТ. — В 1949 році засновано Пластову станицю в Дітройті. Вона була першою на терені Америки. Згодом закуплено перший пластовий дім, а також інкорпоровано Пласт в штаті Мишиґен. Пластуни дітройтської станиці формували ідеї і спосіб дії для розвитку Пласту не тільки в Америці, але також в українських громадах інших країн.

1999 року станиця величаво відсвяткувала золотий ювілей. Видано книжку, „Історія Пластової станиці Дітройту, 1949-1999“.

Минуло 10 років від золотого ювілею. Молода ґенерація пластунів організувала комітет і підготовила святкування 60-річчя Дітройтської Пластової станиці.

14 листопада 2009 року пластуни в одностроях, батьки пластової молоді, приятелі Пласту поспішали до Українського культурного центру на святковий бенкет станиці.

Світло на залі притемнене, на сцені – висока ватра, на кожному столі горить мініятюрна ватра з галузок дерева, біля кожної тарілки – мистецьки виготовлена візитівка з гаслом 100-річчя Пласту: „Будь іскрою, як мрієш бачити багаття! — Україна-2012“. Пташата, новацтво і юнацтво в колі сестричок і виховниць засіли коло палаючої ватри. Високо над ватрою на великому екрані проходив монтаж знімок, котрі віддзеркалювали 10-літню виховну працю станиці.

Ведучий програмою Марко Ґудзяк відкрив програму свята молитвою „Царю Небесний“, слідував Пластовий гимн і вшанування пластунів, котрі відійшли на „Вічну ватру“, однохвилинною мовчанкою. З черги привітав Архиепископа Української Православної Церкви Александра, присутніх священників, гостей, а особливо тих, що не жаліли часу і приїхали з далеких стейтів, щоб разом відсвяткувати наше свято.

М. Ґудзяк запросив Гніздову Вікторію Крайнц розповісти про традицію пластової ватри і про новацтво, оскільки новацький вогник відіграє велику ролю у пластуванні“. Слідувала пісня і запалення ватри. До запалення ватри покликано Курінну 10-го куріня ім. Ольги Кобилянської, Іванку Мурську і Курінного 13-го куреня ім. ген. хор. Тараса Чупринки Теодора Кучера.

Катерина Ґудзяк насвітлила вплив пластового виховання і ролю Пласту в її житті. „В Пласті я стала більш дозрілою, більш самопевною і більш зарадною людиною. Пласт вчить нас співпрацювати з іншими і підготовляє нас бути провідниками. Я збагнула справжню красу природи, на таборах, прогулянках і зустрічах ми зміцнюємо дружбу. Я горда, що в пластовому гурті я маю вірних друзів в Америці, Канаді, Европі, Австралії і у всіх закутках світу“.

Слідувала пісня „„Гей, життя ти наше“.У веселій точці М. Ґудзяк порадив присутнім як у 13-ти точках будувати пластову ватру.

Роман Ґриців в промові „Пласт в XXI ст.“ насвітлив пройдену працю станиці протягом останніх 10 років. Праця була різноманітна, були успіхи і невдачі. Станицю очолювали станичні Марта Татрська, Стефа Король, Богдан Кордуба, Тарас Лісовський, а останні два роки виховною працею і станицею провадить Ксеня Козак-Перекліта.

На оселі „Зелений Яр“ відбувалися табори пташат, новацтва, курінні табори, новацькі і юнацькі свята Весни, вишколи, зізди куренів, печення бараболі і т. д. Станиця влаштовувала листопадові апелі, запалення „Різдвяної свічки“, свята для вшанування Тараса Чупринки, а юнацтво з прапорами брало участь в громадських відправах. Кожного року в святковий час виходили „Вісті з Станиці“. Відбувалися „Орликіяди“, де юнацтво здобуло перші місця. „Працю в станиці очолювало молодше покоління, за це їм велике признання“ — підкреслив Роман Ґриців.

Він також поділився з присутніми цікавою пригодою під час подорожі на з’їзд Конференції Українських Пластових Організацій (КУПО) до Торонто. Канадська прикордонна служба затримала його. Це була жінка в мундирі прикордонника, яка після перегляду документів і авта попрощалася з другом Романом кличем „СКОБ“! На питання, хто ви є: відповіла, „Я пластунка з Станиці Монреалю“. Друг Роман поділився з присутніми ще й гумореско „„Мишка і червоний барак“. Після вечері відбувся довгоочікуваний концерт Народної артистки України Марії Бурмаки, яка сказала: „Я пишу пісні та співаю тільки про те, що мене зворушує. І тому що я це роблю українською мовою, я бажаю слухачам знайти Україну в моїх піснях, не конечно країну, повну патріотичних гаслів, але країну, де живе любов“. Присутні нагородили М. Бурмаку гучними оплесками.

Ведучий програмою М. Ґудзяк прочитав привіти від Начального Пластуна, Голови Головної Пластової Булави (ГПБ), станиць, пластових куренів, молодечих і громадських організацій, а також проклямацію міста Ворен і деклярацію повіту Макомб.

Офіційну частину свята закрито піснею „„Сіріли у сумерку“. Слідувала вечірка і пісня „Ніч вже йде“.

Організаційний комітет 60-річчя Станиці: Олена Гриців, Леся Балтарович, Стефа Король, Всеволод Гнатчук, Марта Татарська, Тамара Сливинська, Христина Кордуба-Захар, Ксеня Козак, Марта Король, Іся Стадник, Михась Савицький, Іван Фединський.

Стефа Король

Храмове свято у парафії св. Михаїла і св. Юрія

МІНЕАПОЛІС, Мінесота. – 22 листопада 2009 року парафія св. Михаїла і св. Юрія святкувала Храмове свято. Особливою радістю для парафіян був приїзд Єпископа Західньої Єпархії Української Православної Церкви в США Даниїла.

За декілька днів перебування в громаді Владика зумів знайти особливий контакт майже з кожним членом парафії, знайшов час, щоб відвідати колишнього настоятеля цієї парафії о. протопресвітера Михайла Кудановича, який вже декілька років перебуває у старечому будинку, мав зустріч з парафіяльною управою, з членами парафії, де предметом розмови була тема: „Сучасна жінка в Православній Українській Церкві“, зустрівся з дітьми суботньої Школи українознавства, відслуживши Молебень для школярів.

Але кульмінаційною точкою було недільне Богослуження, до якого всі з нетерпінням готувались, особливо о. протоєрей Євген Кумка.

З помітним хвилюванням вітала Владику хлібом і сіллю голова парафіяльної управи Валентина Яр. Марія Міщенко вручила йому букет квітів, а діточки суботньої школи встеляли його шлях пелюстками червоних троянд. Все це створювало святковий настрій. Але особливу величність створив церковний хор під керівництвом Кіри Цареградської, яка є успішним керівником цього колективу протягом багатьох років.

У проповіді Владика знайшов чарівний ключик до кожного християнського серця, присутнього на Богослуженні. В кінці Богослуження він вручив грамоту голові Парафіяльної управи В. Яр, для якої це було великою несподіванкою.

Після Служби Божої всі перейшли до церковної залі, гарно оформленої головою сестрицтва Людмилою Голуб та М. Міщенко, де учні Школи українознавства виступили з невеликим концертом, який розпочався молитвою „Отче наш“, а вела концертну програму Мирослава Мосейчук з своїм сином Денисом.

Владика Даниїл вручає грамоту подяки голові парафіяльної управи Валентині Яр.

Єпископ Даниїл з дітьми прицерковної школи під час Молебня.

Під час обіду Владика Даниїл розповів про відвідування сиротинців в Україні, про тих нещасних дітей, які виростають без батьківської опіки. Тут же була організована збірка на сиротинці, де найпершим жертводавцем виступила Парафіяльна управа. Були також приватні пожертви від Анастасії Крейґ, Бориса Неприцького, Марії Кірик. Всього було зібрано майже 3,000 дол. Подякувавши людям за їхню жертвенність, Владика сказав, що любов і тепло їхніх сердець допоможуть сиротам, яким так бракує материнської ласки та батьківської опіки.

Свято завершилось на великому піднесенні, люди ще довго не відпускали Владику Даниїла, кожний старався висловити свою прихильність і бажання частіших таких зустрічей в майбутньому.

Дарія Кумка

До 60-ліття Філядельфійського відділу ТУІА

Засновники і голови Відділу Товариства українських інженерів Америки (сидять зліва): Григорій Кузьма, Володимир Шиприкевич, Лідія Дяченко, Лев Яцкевич, Володимир Винницький, д-р Богдан Гнатюк, (стоять зліва): Борис Захарчук, д-р Лев Кушнір, Осип Німилович, Роман Циган (позаду), Євген Зиблікевич, Володимир Кузик, д-р Лариса Заїка, д-р Олександер Білик, Іван Даниленко, Мирон Білас, Методій Борецький.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – 14 серпня 1949 року 22 інженери, які після Другої світової війни опинилися у Філядельдії, заснували Українське технічне товариство, до управи якого входили Зенон Кохановський – голова, а членами управи були Лев Яцкевич, Іван Куземський, Іван Синенький та Іван Черник.

У цей же час в Ню-Йорку постало Товариство українських інженерів Америки (ТУІА). Філядельфійське товариство прийняло його статут і з половини січня 1950 року стало відділом ТУІА з Головною управою в Ню-Йорку.

Першими і на той час дуже важливими досягненнями відділу були заходи у влаштуванні його членів на працю в залежності від знання англійської мови. Щоб зацікавити студентів технічними науками і збільшити членство відділу, його управа створила 20-тисячний стипендійно-позичковий фонд для допомоги матеріяльно незаможним студентам технічних наук. Стипендійний фонд був заснований за каденції св. п. Макара Каплистого в 1958 році. Фонд надавав річну зворотну стипендію одному студентові технічних наук в одному з американських технічних університетів.

Відділ влаштовував часті й успішні зустрічі інженерів з українськими студентами, з відповідною програмою та вільним вступом, переважно в приміщеннях філядельфійських університетів, а також наукові конференції, деколи спільно з іншими спорідненими об'єднаннями – Товариством українських лікарів, Науковим Товариством ім. Шевченка.

Філядельфійський відділ в 1967 році був господарем успішного Світового з'їзду українських інженерів, що відбувся за головування Методія Борецького у Філядельфії.

Іншою ділянкою діяльності відділу був і є баль інженерів, початок якого припадає на 1954 рік. Програми балів спочатку включали тільки танцювальну забаву, пізніше до програми уведено бенкет, а відтак – презентацію дебютанток. Відтоді відбулося 55 балів інженерів.

Були теж матеріяльні успіхи, що давало можливість відділові розгорнути громадську працю і нести допомогу українській науці, культурі та іншим потребам української громади.

Не було жодної громадської організації, де члени відділу не були б активними, а часто посідали провідні позиції. Українські інженери були свідомими того, що вони є частиною політичної еміґрації, завданням якої в минулому було допомагати українській громаді у ширенні правди про Україну.

Цей свій національний і громадський обов'язок українські інженери Філядельфії виконали і особистою працею, і грошовою допомогою. Досить згадати „Енциклопедію Українознавства", українські студії в Гарвардському і Пенсильванському університетах, Східньо-Европейський дослідний інститут, Український спортовий осередок „Тризуб", Український освітньо-культурний центр, допомогу вільній Україні. Сума внесків і дотацій на ці цілі перевищує 400 тис. дол., з яких половину становить внесок Філядельфійського відділу ТУІА і стільки ж – його членів. Відколи Україна проголосила незалежність, члени відділу стали допомагати своїм братам в Україні. Відділ передав Львівській Політехніці поважне зібрання книжок з технічної тематики, вислав 10 пакунків української клясичної літератури до бібліотеки в Запоріжжі.

Про діяльність відділу і його членів часто з'являлися статті в українській пресі, авторами яких були члени Відділу, а деколи редактори часописів. Л. Яцкевич, Володимир Шиприкевич, Юрій Рибак, Олександер Білик, М. Борецький та інші були авторами багатьох статтей, а зокрема Л. Яцкевич, як постійний кореспондент „Свободи", редагував серію популярно-технічних статтей „Життя і знання".

Управа в 1999 році видала книжку „Короткий нарис історії Відділу ТУІА у Філядельфії." Це видання опрацювала редакційна колеґія у складі: Володимир Яримович – голова, д-р О. Білик, М. Борецький, Борис Захарчук, д-р Лев Кушнір, Осип Німилович, Степан Романко, Ярослав Цюк – члени.

Деякі члени відділу були і є членами Головної управи ТУІА в Ню-Йорку, а М. Борецький очолював Головну управу ТУІА в 1979-1981 роках.

Від перших зборів Філядельфійського відділу ТУІА минуло вже 60 років. За цей час Україна стала незалежною державою, а її народ знайшов своє місце між народами цього світу. А українські інженери й далі виконуватимуть свої обов'язки перед українським народом і його державою.

Методій Борецький

Презентація фотоальбому „Українська Дивізія „Галичина"

ТОРОНТО, Канада. – 6 грудня 2009 року відбулася презентація виданого у Львові фотоальбому „Українська Дивізія „Галичина". Презентацію організував Українсько-Канадський дослідно-документаційний центр (УКДДЦ). Про велике зацікавлення історією і долею Дивізії „Галичина" свідчить те, що презентація зібрала понад 120 осіб, і всі книжки, спеціяльно привезені з України, були випродані.

У фотоальбомі, якого підзаголовок є „Історія у світлинах від заснування у 1943 року до звільнення з полону 1949 року", поміщено 278 світлин, зібраних переважно від

Вояки дивізії „Галичина". Сторінка з альбому

колишніх дивізійників. Упорядник фотоальбому – колишній старшина Дивізії Богдан Маців з Монреалю. У виборі світлин допомагав проф. Роман Сербин, який також написав післяслово, розглядаючи в ньому Дивізію в контексті участи українців у різних військових формаціях під час Другої світової війни.

Книжка поділена на розділи, починаючи від „Передумов створення". Один з найцікавіших – це розділ, в якому світлини віддзеркалюють процес творення Дивізії і вступ добровольців у Західній Україні.

Альбом описує вишколи – підстаршинський, офіцерський, медсестер і юнаків – і розповідає, як 15 липня 1944 року ще не зовсім вишколену Дивізію кинуто у бої під Бродами, в яких вона зазнала великих втрат.

Світлини показують долю тих, хто брав участь у бою, переформування Дивізії після Бродів – в Словаччині, Югославії і Австрії. Цінні є світлини з повоєнних років: полон, інтернування в Італії і Великій Британії, коли дивізійники розгорнули цікаве культурне життя. Фотоальбом має коротке резюме і каталог світлин англійською мовою.

На презентації були показані три уривки з інтерв'ю з колишніми дивізійниками – Василем Веригою, Богданом Бігусом і Володимиром Молодецьким – з архіву УКДДЦ, в якому знаходяться 46 записаних інтерв'юз ивізійниками.

Фонд дивізійників при центрі, який призначений на використання архіву для різних дивізійних проєктів – доповнення інтерв'ю, електро-

Обкладинка нового альбому

нний запис інтерв'ю, стипендії для студентів, які досліджують історію Дивізії, створення фільму про Дивізію, – переорганізовано і створено п'ять рівнів дотацій. Центр плянує вести більш інтенсивну кампанію фондозбирання.

Також творено неформальну групу під назвою „Гурток нащадків дивізійників", який заініціювала Мотря Ільницька-Рів, дочка колишнього дивізійника Степана Ільницького. Дальше вивчення теми Дивізії мусить перейти на плечі молодшого покоління.

Про Фонд дивізійників і „Гурток нащадків дивізійників" можна довідатися за електронною адресою: office@ucrdc.org.

У справі замовлення фотоальбому „Українська Дивізія „Галичина" звертатися до: Bohdan Maciw, 43 Aldercrest, Dollard des Ormeaux, QC, H9A 1V1, Canada, Tel. 514-684-8212 (Включити повну адресу, число телефону і 35 дол. – чек або переказ)

Оксана Закидальська

Відзначили 25-річчя собору Входу в Храм Пресвятої Богородиці

На виставці в Норт-Порті, Фльорида.

Відкриття виставки українського церковного і народного мистецтва з нагоди 25-річчя парафії Входу в Храм Пресвятої Богородиці в Норт-Порті, Фльорида.

НОРТ-ПОРТ, Фльорида. – На відзначення 25-річчя парафії Входу в Храм Пресвятої Богородиці комітет, очолюваний Неонілею Лехман, організував в парафіяльній залі триденну виставку українського церковного і народного мистецтва. На виставку було запрошено, окрім членів української громади з сусідніх околиць, також американських жителів на цьому терені та членів уряду Норт-Порту.

Н. Лехман виступила з інформаціями в американських жіночих організаціях, а також вислала інформації до місцевих середніх шкіл із запрошенням відвідати виставку, яка діяла від 28 до 30. листопада. Її старання увінчалися успіхом – виставку оглянуло понад 800 гостей.

Входячи в парафіяльну залю, гості відразу отримували програмку виставок, яку виготовила Лідія Білоус. Притягали до себе увагу чотири великі ікони, виконані мисткинею Христиною Дохват, яка розмалювала 80 українських церков в Америці. Були виставлені вишивані фелони роботи Богданни Більовщук. На одному столі були старовинні ікони з приватної збірки Раїси і Валентина Кохнів, одній з яких – понад 400 років.

Церковна архітектура була гарно ілюстрована і описана Роксоляною і д-ром Михайлом Яримовичами – від старовинних дерев'яних церков в Україні до модерних українських церков в Америці, які зберегли зв'язок з українським церковним стилем.

Народне українське мистецтво було показане в вишиваних рушниках, народній жіночій ноші, як також у сучасній ноші, в якій широко знаною мисткинею Іриною Радзикевич було застосовано народні мотиви. Її ніжні мережива та модерні одяги, прибрані вишивкою, приваблювали гостей. Українські писанки, які завжди захоплюють американську публіку, були з колекції Тані Сілецької. Більшість писанок були писані нею.

Традиційне печиво – калач на Різдво, паска на Великдень, весільний коровай виготовила Слава Стефанишин.

Українська кераміка та вази з різних періодів, починаючи з трипільської культури, гуцульські вироби та модерні розмалювання теж зацікавили глядачів. А різьблені та інкрустовані вази, альбоми, скриньки та музичні інструменти викликали захоплення своїм тонким оздобленням.

Кульмінаційним твором був килим з маленьких квадратиків, вишиваних взорами з усіх частин України. Їх вишивало 56 членок парафії, як тривалу пам'ятку 25-річчя собору. Посередині килима вишито слово „собор" з датами „1984-2009" – це виконала Т. Сілецька. А складали квадратики в одну цілість І. Радзикевич та Лідія Дигдало.

Виставка мала широкий розголос в місцевій пресі і на телебаченні. Для успіху виставки працювали Н. Лехман, Л. Білоус, Б. Більовщук, Л. Дигдало, Зіна Ференц, Рома Ґуран, Іванна Головата, Галина Ковалишин, Дон Лаврук, Оксана Лев, Роман Малюк, Слава Малюк, Іванна Мартинець, Ліда Марусин, І. Радзикевич, Христина Боднар-Шелдон, Т. Сілецька, Наталія Слюзар, Клара Шпічка, Лариса Шпон, С. Стефанишин, Анн-Марі Сусла, Р. Яримович та Ірина Брик-Жизномірська.

Віра Боднарук

Про українські старовинні ікони з колекції Раїси і Валентини Кохнів розповідає Слава Малюк.

Таня Сілецька підготувала в Норт-Порті колекцію писанок.

Традиційне українське святкове печиво підготувала Слава Стефанишин.

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Відданий мистецтву і Україні

Рем Багаутдин

Суворий грудень – місяць народження мистця Рема Багаутдина. Від зимової пори запозичив він мудрість, силу волі, цілеспрямованість і талант творити красу, чарувати мереживом узорів і ліній.

Його ім'я знайдемо у новій енциклопедії незалежної України, чудову оцінку його творчости вміщено у дослідженні відомого мистецтвознавця Дмитра Степовика „Історія української ікони X-XX ст.". Оріґінальні творіння мистця, а це, в основному, карбування по міді, сріблі, золоті, висять у багатьох церквах і в найпочесніших залях, вітальнях ряду українських родин США, Канади, України.

Р. Багаутдин родом з Казані – столиці Татарстану. Синові репресованих батьків судилося сумне і голодне дитинство. Волею обставин, у тоталітарному СРСР, разом з молодшим братіком потрапляє до сирітського притулку в Україну.

Згодом талановитий юнак навчається і в 1957 році закінчує Київську академію мистців ім. Тараса Шевченка. Життя і спілкування у Києві зформували характер і творчі смаки. Він з числа таких новаторів-мистців, що черпали наснагу з національного ґрунту, фолкльору. Його захоплювало поєднання монументального і національного, гуманізм і орнаментика творів Григорія Нарбута, Олександра Мурашка, Михайла Бойчука. Але обдарований художник знаходить свою мистецьку дорогу у металопластиці, де й розкрився його рідкісний хист.

Щаслива його творча доля. Вдалося покинути СРСР у 1970-ті роки, коли рутинна радянщина з диктованим методом так званого соцреалізму у творчості досягла апогею.

У демократичній Америці по-новому вільно засяяв талант художника. Мистець довів, що вміє користуватись свободою, не розтринькуючи її, не упустивши свого золотого шансу. Значимий внесок Р. Багаутдина в українське мистецтво викликає повагу і захоплення, дає глядачеві велике естетичне задоволення.

Можна виділити три головні напрямки, навколо яких працює мистець. Це героїка минувшини, релігійні сюжети і образ української жінки – Мадонни, Матері, Берегині, Музи. У кожну роботу автор вкладає талант, ерудицію, виявляючи своє тонке відчуття правди і краси.

Ікономялярство Р. Багаутдина є гідним доробком у розвитку українського сакрального мистецтва. Витончена манера ліній, фарб, майстерно виписані лики викликають особливе почуття святости. Його близький приятель – видатний філософ і письменник Василь Барка помітив: „Рем виробив унікальний жанр ювелірної іконографії". У цьому переконуємося і ми, коли бачимо роботи майстра.

Інший він у поданні сюжетів з часів Княжої доби. Захоплює монументальність зображеного княжого війська, козацької звитяги. Вимальовані князі Володимир, Ігор, Ярослав, княгиня Ольга, гетьмани-патріоти викликають почуття гордости за народ, що мав таких талановитих проводирів. Художник так переймався подіями, часом, що сам наче вживався в ту епоху. Атмосфера, одяг, обличчя – до деталей правдиві.

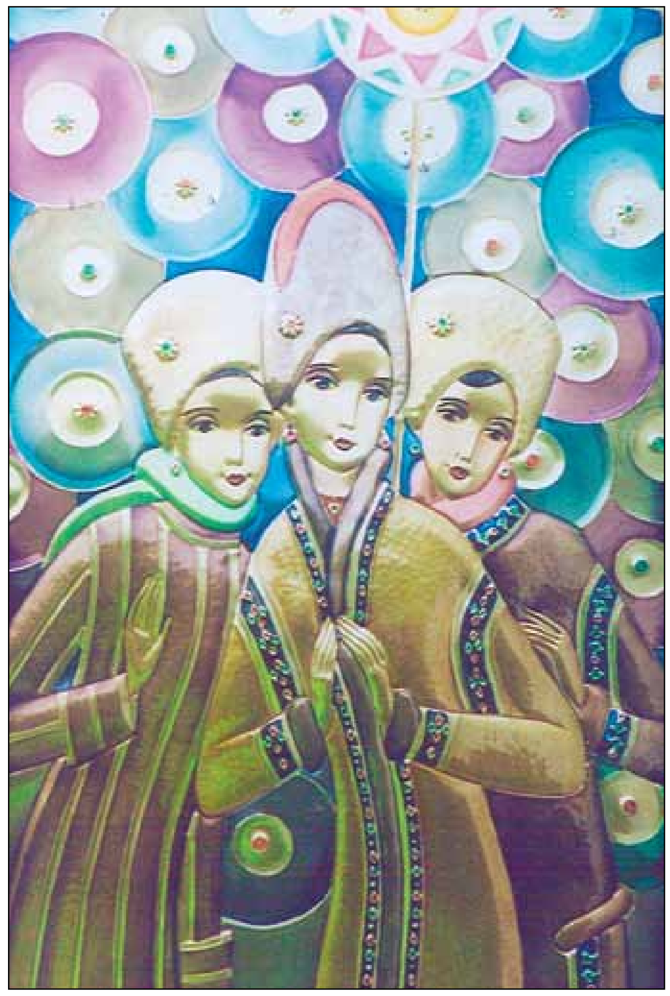
А яким неперевершеним ліриком проявив себе мистець у творах, присвячених Жінці. Скільки тепла, поваги і замилування вкладено в ці образи. Витончені руки, ніжні овали личка, мережані вишиванки... А погляди! Соромливий, закоханий, утаємничений, лукавий... І все це в металі! Тут особливо заговорив, засвітився метал у руках художника: вишукані орнаментові строї, грація, врода, чарівні усмішки віють теплом, красою, ніжністю... Від таких творів важко відірвати очі.

У 2005 році до 75-ліття мистця надрукована книга „У пошуках свободи". Автор її – сам художник, проявив себе ще й здібним майстром слова, згадує усе пережите життя. Видання цікаве, проілюстроване фотографіями творів, відгуками і статтями про виставки. У своєму поважному віці мистець залишається молодим душею, думаючим і незалежним від авторитетів, сірости і побуту. Богом дарований талант використовує чесно і гідно. Його яскравий плідний доробок засвідчує, що мистець не змарнував життя. У мальовничих Кетскильських горах, де він проживає, у відомому українському Ґлен-Спеї ще й розташована чудова відпочинкова оселя „Верховина". Ви тут можете зустріти художника. Двері його картинної ґалереї відкриті для всіх, хто сприймає красу, хто любить мистецтво і Україну.

Святослава Ґой Стром,
Ґлен-Спей, Ню-Йорк

„Ікона Богоматері", маталопластика.

„Колядники", металопластика.

ФІЛАТЕЛІЯ

Сумна доля поштової марки

Олександер Жарівський,
голова Львівського обласного товариства філателістів

Не перестає дивувати своїми діями „Укрпошта". Після тривалого застою у виданні марок раптом появилася поза пляном невеликим тиражем – 150 тис. примірників – художня марка до 65-річчя створення Української Головної Визвольної Ради, яка викликала загальне здивування.

По-перше, 65-ліття – дата не ювілейна і суперечить навіть концепції відзначення ювілейних дат засобами філателії, які розробила і оприлюднила сама „Укрпошта".

По-друге, невиправдане зображення на цій марці червоно-чорного картушу (партійний колір бандерівців, прийнятий ними після розколу Організації Українських Націоналістів), бо ж членами УГВР були представники й інших політичних середовищ.

По-третє, не продуманим був підбір архівних фотографій з історії Української Повстанської Армії, якими у виді купонів прикрасили праву і нижню сторону маркового аркушу. Прикро, що ні автор марки Іван Бринюк, ні художні редактори не вважали потрібним хоча б на одному купоні помістити портрет першого президента УГВР Кирила Осьмака, який через три місяці після обрання потрапив до катівень НКВД і помер у Володимирській тюрмі в 1960 році.

(Закінчення на стор. 14)

Аркуш марок до 65-річчя створення Української Головної Визвольної Ради.

Осяйний лицар української музики

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК. – Якби Анатоль Кос-Анатольський (1909-1983) написав тільки один сольоспів „Ой ти, дівчино, з горіха зерня" на слова Івана Франка, то і тоді б його ім'я було записане в історії української музики. У доробку видатного українського композитора – твори різних жанрів. 100-річчя від дня його народження стало подією для світового українства.

А. Кос-Анатольський став визнаним майстром української хорової та камерно-вокальної музики, творцем інструментальних жанрів, театральної музики другої половини XX ст. Працюючи в непростих умовах радянського часу, композитор долучався до формування рис неоромантичного напрямку, втілював український музичний постмодернізм.

Грудень 2009 року в Україні був сповнений різноманітних вшанувань А. Кос-Анатольського. Святкові академії, фестивалі хорових колективів та музичні фестивалі з цієї нагоди відбулися в Івано-Франківську, Львові, Дрогобичі, Стрию, Коломиї. У Львівській обласній філярмонії відбулися концерти хорової, вокальної, симфонічної та камерної музики композитора у виконанні провідних колективів та виконавців. На одному з них презентовано нотну збірку „Сольоспіви Анатоля Кос-Анатольського з репертуару солістки Львівської філярмонії Лілії Коструби", багато з яких надруковані вперше.

Учасники музичної вітальні в Коломиї з дружиною композитора Надією Кос (в центрі).

Заслужені артисти України Оксана Рапіта і Мирослав Драган виконуть твори Анатоля Кос-Анатольського у Коломиї.

На всеукраїнській науковій конференції „А. Кос-Анатольський та українська музична культура", що відбулася заходами музикознавчої комісії Наукового Товариства ім. Шевченка під проводом доктора мистецтвознавства Олександра Козаренка у Львівській музичній академії ім. Миколи Лисенка 3 грудня, з доповідями виступили доктори мистецтвознавства Стефанія Павлишин (Львів), Алла Терещенко (Київ), мистецтвознавці Оксана Гнатишин, Лідія Ніколаєва, Андріяна Скорик, Людмила Дума, Володимир Пасічник (всі – Львів), Володимир Грабовський, Оксана Фрайт (Дрогобич), Ганна Карась (Івано-Франківськ) та ін.

Тут же відбулася презентація ювілейного видання „А. Кос-Анатольський у спогадах сучасників", яке представив упорядник, мистецтвознавець Тарас Дубровний. Це видання вперше представляє спогади Надії Кос – дружини, Лідії Кос-Телюк – дочки, професорів та доцентів Львівської національної музичної академії ім. М. Лисенка.

У Львівському національному академічному театрі опери та балету ім. Соломії Крушельницької на урочистій академії 3 грудня прозвучали твори для солістів із симфонічною оркестрою та ораторія „Від Ніяґари до Дніпра". Слово про мистця та середовище, яке його формувало, виголосила доктор мистецтвознавства Любов Кияновська.

Завершальним акордом святкувань став XXIII музичний фестиваль ім. А. Кос-Анатольського у рідному місті композитора – Коломиї. Протягом трьох днів (11-13 грудня) тут звучала музика мистця у виконанні симфонічної оркестри Івано-Франківської філярмонії під керівництвом Заслуженого діяча мистецтв України Руслана Дорожівського, хорових колективів Львівського національного університету ім. Івана Франка, юних музикантів, солістів – Заслужених артистів України Л. Коструби, Ярослави Матюхи, Оксани Рапіти, Мирослава Драгана та актора театру ім. Марії Заньковецької Романа Біля.

Музична вітальня фестивалю, яку вів О. Козаренко, зібрала в музеї історії Коломиї науковців і виконавців з Києва, Львова, Івано-Франківська. Учениця А. Кос-Анатольського, професор Національної музичної академії ім. Петра Чайковського Тамара Гнатів, ділячись своїми спогадами, назвала композитора одним з найбільших мелодистів XX ст., а ще – загубленим талантом, який не зміг до кінця розкритися в тодішніх умовах.

Професор Національної музичної академії ім. П. Чайковського Маріянна Копиця презентувала монографію „Епістологія в лябіринтах музичної історії". Через листування в ній відтворено досі невідомі факти біографії видатних музичних діячів.

13 грудня в Коломиї урочисто відкрито пам'ятну таблицю на будинку, де народився композитор.

На всіх святкуваннях була присутня дружина композитора – Н. Кос. Її спогади про мистця були сповнені радости за те пошанування, яке виявляють до творчості А. Кос-Анатольського, який понад усе любив свій край, Карпати, його мелос і людей, а його осяйна усмішка і нині променить цією любов'ю.

Ганна Карась,
Заслужений працівник культури України

Сумна доля...

(Закінчення зі стор. 13)

По-четверте, в день виходу марки на Львівському поштамті, де 27 листопада 2009 року вживався штемпель першого дня обігу, знову повторився прикрий випадок, який був при введенні в обіг марки до 100-річчя від дня народження Степана Бандери. Тоді забракло пам'ятних конвертів для всіх бажаючих, тепер забракло самих марок.

По-пяте, випуск художніх марок в малих аркушах з різноманітними купонами спонукує справжніх філателістів до придбання повних аркушів, а це значно збільшує матеріяльні витрати колекціонерів.

Напрошується логічне запитання: для кого „Укрпошта" випускає художні, пропам'ятні марки? Якщо для споживачів, то в більшості поштових відділень в усій Україні їх за нового керівництва „Укрпошти" не можна знайти у вільному продажу.

Якщо хтось скаже, що такі марки випускаються для філателістів, то це твердження буде далеке від істини. Відколи в складі „Укрпошти" зліквідовано Видавництво „Марка України", навіть в Києві годі придбати нові марки.

Дуже шкода, що українські марки, які дотепер завойовували на міжнародних конкурсах високі нагороди, втрачають своє місце у світі.

Мистецька група „Яра" святкуватиме своє 20-ліття

НЮ-ЙОРК. – Мистецька група „Яра" та Український Інститут Америки 22-24 січня проведуть триденний фестиваль „Яра – 20 років театру: фестиваль музики, поезії та мистецтва". В програмі фестивалю – відкриття мистецької виставки, авторське читання поезії, виступи акторів „Яри" та запрошених мистців. Все це відбудеться в Українському Інституті Америки за адресою 2 East 79th St. at Fifth Avenue в Ню-Йорку.

Упродовж 20 років Мистецька група „Яра" під проводом Вірляни Ткач ставить нові вистави в театрі „Ля МаМа", Гарвардській літній школі та в Україні і світі.

До участи у фестивалі „Яра" запросила 12 візуальних мистців українського та неукраїнського походження. У ньому візьмуть участь Аня Фаріон, Анет Фрідман, Мая Гаюк, Роман Граб, Петро Грицик, Петро Ігнат, Шу Кубо, Люба Лукова, Марґарет Мортон, Андрея Одежинська, Марко Шуган, Марібет Вард та Андрея Венґловська. Художники вибрали постановки „Яри" – „Водоспад-відблиски" з Ніною Матвієнко, „Сліпий зір" – про Василя Ярошенка, який їздив в Японію в 1914 році, та „Тече річка" – гуцульські колядки та вертеп.

Народна артистка України Ніна Матвієнко у виставі „Водоспад-відблиски". Фото: Том Бразіль

Відкриття мистецької виставки відбудеться в п'ятницю, 22 січня, о 8-ій год. вечора. Письменники Олена Дженинґс, Христя Луценко, Оксана Луцишина, Василь Махно, Аскольд Мельничук та Кандес Тарплей прочитають свої твори.

Під час фестивалю виступатимуть Юліян Китастий (бандура, Ню-Йорк), Одарка Полянська (арфа). Катя Колцьо, Шиґейко Суґа та Інка Юслін представлять свої танці.

Вечір завершиться зустріччю з мистцями при вині та розмові. Виставка буде відкрита для публіки від 1-ої до 4-ої год. в суботу та неділю.

В суботу, 23 січня, о 8-ій год. вечора відбудеться концерт. Президент України Віктор Ющенко нагородив В. Ткач за її працю з Мистецькою групою „Яра" орденом Княгині Ольги. Консул України вручить цю важливу нагороду. Актори „Яри" читатимуть вірші, переплітаючи оригінальну поезію з її перекладом так, що українська поезія стане зрозумілою неукраїномовному слухачеві.

Ванда Фипс буде читати власні твори. Прозвучить музика Ю. Китастого, Джона Ґут, Франсуа Ннаґ. Вечір завершиться концертом Марусі Соневицької та її „Debutante Hour." Опісля Олеся Лев запросить гостей скуштувати свою „поетичну кулінарію" при вині.

Наступного дня по полудні відбудеться майстерня традиційної паперової витинки з Шу Кубо, офіційним представником культурного обміну з Японією. Учасники майстерні зможуть робити витинки власноручно.

Майстерня безплатна, але вимагається попередня реєстрація на тел.: (212) 475-6474 або електронною поштою yara@prodigy.net.

Квитки на фестиваль можна придбати на кожну частину окремо при вході: п'ятниця – 15 дол.; субота – 25 дол.; на два дні – 30 дол.

Спонзорами фестивалю є Федеральна Кредитова Кооператива „Самопоміч" в Ню-Йорку, „Global Commitment Foundation" та Аґенція культури в Японії. Дальші інформації є на сторінці інтернету: www.brama.com/yara.

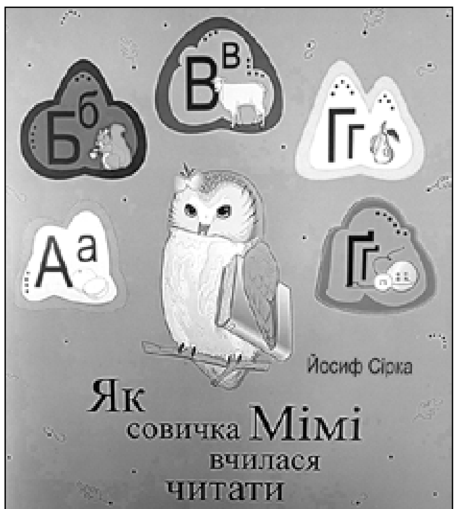
Мистецька група „Яра"

НОВІ ВИДАННЯ

Підручник української мови для дітей дошкільного віку в діяспорі

Йосиф Сірка. „Як совичка Мімі вчилася читати". Ужгород, Видавництво „Мистецька лінія", 2009. 40 стор. 1,000 прим.

В Ужгороді вийшла друком книжка Йосифа Сірки, який нині живе в Канаді, „Як совичка Мімі вчилася читати". Представляючи її читачам, автор написав: „Дорогі діти та їхні батьки! Цю книжечку я написав 1982 року, коли моєму синочкові Тарасикові було три роки. Ми жили в Західній Німеччині, але нашою мовою в хаті була українська. Саме Тарасикові я перечитував „Сову Мімі". Незважаючи на те, що син народився й живе поза Україною і розмовляє англійською, німецькою та французькою мовами, з батьками він спілкується тільки українською. „Сова Мімі" залишилася в його пам'яті ще з дитячих літ. Пропоную цю книжечку всім батькам, котрі хочуть навчити своїх діточок української мови".

Визначні педагоги, починаючи з Яна Амоса Коменського та Григорія Сковороди і кінчаючи сучасними представниками педагогічної науки, підкреслювали, що дитину треба вчити посередництвом гри і в жодному разі не примусово. Цей принцип у повній мірі застосував і Й. Сірка.

Головною „героїнею" його книжки є маленька сова Мімі, яка, як і всі сови, вдень спала, а ввечері вилітала на полювання. Заглядаючи через освітлені вікна в кімнати людей, вона бачила, що там дорослі і діти зосереджено вдивляються в якісь папери з чудернацькими знаками та малюнками, і ніяк не могла зрозуміти, що це таке. Мудра тітка Лілі, що мешкала в іншій стодолі, пояснила їй, що папери – це газети і книжки, а знаки в них – літери. Вдивляючись в них, люди читають і здобувають знання про все у світі. Допитлива Мімі й сама захотіла навчитися читати, а тітка Лілі погодилася бути її вчителькою. Мімі щовечора прилітала на навчання до тітки Лілі, а та за старим букварем, знайденим на горищі, пройшла з нею всю азбуку.

В книжці Й. Сірки чудово намальовані не лише окремі літери, але й тварини, пташки, люди, рослини або предмети, назви яких починаються з даної літери.

Мімі старанно вивчала кожну літеру, завдаючи тітці ряд питань, а та не лише охоче відповідала на запитання своєї учениці, але й не забувала кожного разу похвалити її пильність. З кожною літерою пов'язані цікаві пригоди та історії, розраховані на дитяче сприймання. Дитина, слухаючи ці пригоди, хоче наслідувати симпатичну совичку Мімі і разом з нею в короткому часі (книжка розрахована на 30 „лекцій"), підсвідомо засвоює цілу азбуку і формою гри навчиться читати.

Це – надзвичайно ефективний метод навчання грамоті, який з успіхом можна застосувати зокрема в діяспорі, де діти виростають в чужому середовищі і не мають доступу до української грамоти. Сучасні батьки та діди, що володіють українською грамотою, можуть читати дітям окремі частини книжки замість вечірньої казочки. Посередництвом „підручника" Й. Сірки вони можуть вдома навчати своїх дітей та внуків читати по-українськи точно так, як автор книжки навчив Тарасика.

Влітку минулого року ми з дружиною три тижні мешкали у Сірків на їхній оселі в селищі „Полтава" під Торонто і можемо ствердити, що Тарас (літня оселя якого знаходиться недалеко від батьківської) по-українськи звертається до своїх батьків. Щасливий дідусь, беручи онука на руки, самовпевнено заявив: „Невдовзі Сова Мімі і тебе навчить читати по-українськи".

Книжку Й. Сірки можна придбати за адресою: Josef Sirka, 151 La Rose 802, Toronto, M9P IB3, Canada. Електронна пошта: josirka@yahoo.ca. Тел.:. (416) 614-1783. Ціна (без пересилання) 5 дол.

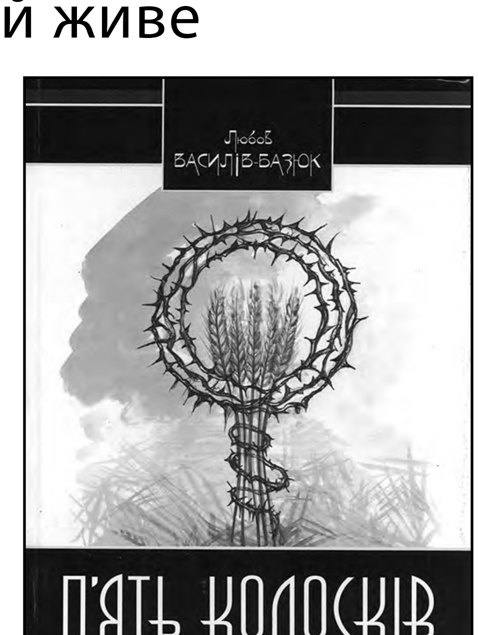
Микола Мушинка

Україною жила й живе

Любов Василів-Базюк. „П'ять колосків". Чернівці, Видавництво „Букрек", 2009. 320 стор. 1,000 прим.

Нещодавно в Кременці побувала Любов Василів-Базюк, українка з Канади, велика патріотка, з чутливою душею, теплим серцем і щедрими руками справжньою доньки України. Вона народилася на Волині, в Камінь-Каширському районі, зростала в родині священика-патріота Йосипа Василева.

Л. Василів-Базюк невтомно збирає матеріяли про історичне минуле рідної землі, свого народу, з-під її пера виходять численні наукові розвідки, спомини, книги, статті в газетах і журналах України і західнього світу.

19 жовтня 2009 року на зустрічі в „Просвіті" Л. Василів-Базюк презентувала свою нову книгу – історичну повість „П'ять колосків", яка була написана на основі документальних матеріялів про добу панування комуністичного режиму.

Книжку „П'ять колосків" і попередні книжки Л. Василів-Базюк можна замовляти у неї телефоном: (416) 241-5570 в Торонто.

Адреса письменниці: Lubow Wasyliw-Baziuk, 151 La Rose Ave., 402, Toronto, ON, M9P 1B3, Canada.

Валентина Шпак

СУА відзначає своє 85-ліття новим проєктом суспільної опіки

ЧИКАҐО. – У нинішньому році Союз Українок Америки святкуватиме своє 85-ліття. У травні 1925 року на Генеральній асамблеї у Вашинґтоні Національна рада жінок України була виключена з Міжнародної ради жінок (МРЖ), членом якої вона була від 1920 року.

Причиною виключення було те, що Україна втратила свою державну незалежність, яка була обов’язковою передумовою членства в МРЖ.

Після цієї асамблеї п’ять українських жіночих товариств Нью-Йорку і околиць вирішили об’єднатись в одну організацію, щоб повідомляти вільний світ про події на рідних землях, допомагати Батьківщині морально й матеріяльно, сприяти збереженню української ідентичности, культурної і мистецької спадщини і народних традицій на еміґрації.

У червні 1925 року затверджено цю постанову і прийнято назву Союз Українок Америки. З перших днів організація активно включилася в громадське життя, але головним і статутним обов’язком була допомога Україні і українцям в світі.

Сьогодні Референтура суспільної опіки СУА надає допомогу сиротам в Україні (Фонд допомоги сиротам), старшим особам (Фонд допомоги бабусям та потерпілим від Чорнобильської катастрофи). В травні 2009 року Екзекутива СУА зупинила акцію „Молоко і булочка“, за якою СУА надавав допомогу для придбання сніданків для наймолодших школярів в Україні. Акцію припинено в зв’язку з тим, що український уряд прийняв рішення про безкоштовні сніданки для школярів молодших кляс.

Добровольці Округи СУА Чикаґо і представниці проводу СУА закінчують пакування речей для пансіонатів в Україні.

Сьогодні складна економічна криза торкнулася України. В тяжкому становищі опинилися діти і люди похилого віку.

Протягом років СУА надає посильну допомогу сиротинцям. За останні п’ять років сталися великі зміни на краще. Набагато складніше становище будинках для старших осіб, які сьогодні в Україні називаються геріятричними пансіонатами.

Продовжуючи попередні традиції організації, СУА розпочав нову акцію під назвою „Допомога старшим”. На сьогодні СУА складається з дев’яти округ і з групи віддалених відділів, які охоплюють членство СУА по цілій Америці. Відповідно до кількости округ вибрано 10 пансіонатів з різних областей за рекомендаціями союзянок в Україні.

Перший крок було здійснено завдяки голові СУА Маріянні Заяць, яка домовилася про співпрацю з доброчинною організацією „Mission Outreach” з Чикаґо, котра безкоштовно надає медичне устаткування потребуючим, а також Уляні Зінич, першій заступниці голови СУА. Вони відібрали речі першої необхідности, інвалідні візки відповідно до просьби пансіонатів та кількости мешканців в них. Все це безкоштовно передано організацією і перевезено до товарного складу. За доставлення цих речей СУА заплатив.

3 грудня 2009 року представниці управи СУА М. Заяць, У. Зінич та Ірина Рудик вирушили з Нью-Йорку до Чикаґо, щоб разом із групою добровольців з Округи СУА Чикаґо перепакувати близько 5,000 фунтів на висилку в Україну.

4 грудня 2009 року нас зустріли дев’ять союзянок і чоловік Марії Щербюк, котра не змогла бути присутньою, і розпочалась праця. Дякуючи Олені Харкевич, Oресті Фединяк, Оксані Яцьків, Оленці Приймі, Евгенії Бискош, Христині Соболь, Христині Джук, Еві Зеленко, Любі Новак та Василеві Щербюку, всі речі були запаковані на висилку до 10 геріятричних пансіонатів.

З розумінням поставилася до нашої праці компанія „Міст”, надавши свої послуги і велику знижку вартости пересилання пакунків в Україну. Оплату пересилання взял на себе округи СУА.

Відтепер кожна Округа СУА буде підтримуватиме „свій” пансіонат, спілкуючись із завідувачами пансіонатів і з членкинями Союзу Українок України областей, де знаходяться старечі доми. Ми запрошуємо всіх союзянок і наших однодумців активно підтримати акцію і своєю участю полегшити життя потребуючим, а самим відчути приємність від своєї праці.

Ірина Рудик

ПОСТАТІ

Лев Лотоцький – письменник і народний вчитель

До 160-річчя від дня народження

Зі стін Бережанської гімназії, яка цього року відзначатиме 205-ліття, вийшло багато видатних українців – науковців, письменників, священиків, журналістів, художників, громадсько-політичних діячів. Серед них є й яскраві представники родини Лотоцьких – Лев і його сини Антон, Володимир та Михайло.

Л. Лотоцький народився 1 січня 1850 року в селі Тростянець Бережанського району на Тернопіллі, в багатодітній священичій родині о. Антона Лотоцького. В сім'ї було восьмеро дітей: дві дочки й шестеро синів. Володимир і Анастасій стали священиками, Лев – народним учителем, Тит помер у молодому віці, а відомостей про Мелетія, Петра, Ромелію і Марію немає.

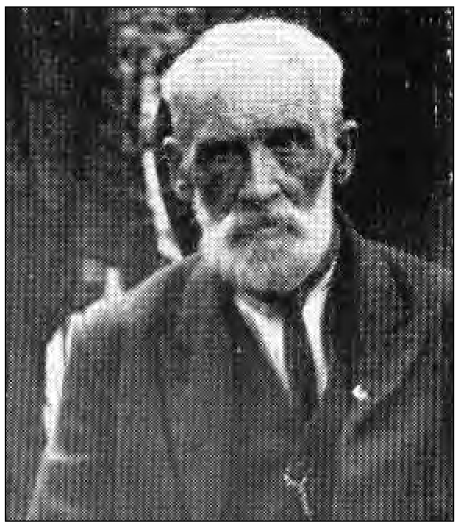
Л. Лотоцький з дитинства любив українську пісню та рідне слово. У 1861-1869 роках він навчався в Бережанській гімназії, де читав твори Івана Котляревського і Тараса Шевченка. Після закінчення гімназії Л. Лотоцький служив в австрійській армії, у Відні, де писав літературні твори українською та німецькою мовами.

Після армійської служби 1873 року Л. Лотоцький отримав посаду сільського вчителя.

За настійними порадами своїх друзів у кінці 1890-их років письменник надіслав кілька рукописів для публікації. Вони невдовзі були надруковані. Після цього Л. Лотоцький часто друкувався у часописах „Діло", „Неділя", „Літературно-науковий вістник", „Світ", „Молодіж", „Свобода" та інших. У львівській газеті „Свобода" вперше був надрукований вірш Л. Лотоцького „Цвітка на могилу Маркіяна Шашкевича". Дві його одноактні п'єси були нагороджені на конкурсі Товариства ім. І. Котляревського. З-під пера Л. Лотоцького вийшли також статті „Причинок до історії перекладів українських народних пісень" (1912), „Ювілейні згадки про театр" (1914) та ін. Домінуючим жанром його творчості була новеля. Твори Л. Лотоцького можна знайти в літературних антологіях, які вийшли на початку XX ст.

Письменник переїхав до Львова у 1917 році, де продовжував займатися літературною працею. На схилі літ він повернувся у рідне село Тростянець, де 21 жовтня 1926 року відійшов у вічність. Похований на місцевому цвинтарі. На смерть Л. Лотоцького відгукнулися великими некрологами газета „Діло" та „Календар „Просвіти" .

Родинна могила Лотоцьких, як і парафіяльний будинок, у якому вони колись мешкали і на стіні якого є меморіяльна дошка, стали місцями пошанування цих славних особистостей. Щороку на могилах Лотоцьких проводять Богослужіння.

Лев Лотоцький

Сини Л. Лотоцького також були учнями Бережанської гімназії. Антін (1881-1949) відомий як поет, публіцист, прозаїк, педагог. Був леґіонером Українських Січових Стрільців. Закінчив філософський факультет Львівського університету, працював учителем Рогатинської гімназії, де з однодумцями заснував Товариство „Молода січ", редаґував стрілецькі часописи, заснував видавництва „Журавлі", „Сині ", журнал „Рогатинець". А. Лотоцький – талановитий дитячий письменник, один із перших співробітників заснованого 1919 року у Львові видавництва „Світ дитини" та однойменного часопису.

Володимир-Богдан Лотоцький (1883-1958), навчаючись у гімназії, був членом таємного гуртка „Молода Україна". Журналіст, редактор, громадський діяч. Працював співробітником газети „Діло" у Львові, згодом переїхав у США, де був співредактором та редактором газет „Свобода", „Америка", „Народна воля", активним членом Українського Народного Союзу, редактором його україномовних та англомовних видань.

Михайло Лотоцький (1885 року народження) також був членом таємного гімназійного гуртка „Молода Україна". З 1909 року, упродовж 30 років, працював у львівській газеті „Діло". Після Другої світової війни еміґрував до США, проживав у Філядельфії. Про дату його смерти інформації в Бережанах немає.

Родина Лотоцьких вписала яскраву сторінку в історію Галичини та України.

Ольга Будар

Меморіяльна дошка на парафіяльному будинку, де колись мешкала родина Лотоцьких.

ПОДОРОЖІ

Моршин – перлина Галичини

Зимова краса Прикарпаття.

У Моршині я потрапив в зимову казку. Усе навколо вкривав пухнастий білий килим, який у вогнях ліхтарів виблискував сріблястими іскрами. Крислаті сніжинки падали і падали згори, а ми ніби пливли автом до своєї мети. Моршин відрізняється від більшості місцевих поселень сучасною архітектурою і насиченим курортним життям, яке прийшло сюди досить давно. Ще у XV ст. мешканці малесенького поселення звернули увагу на дивовижні лікувальні властивості місцевих природних джерел.

У 1875 році через Моршин проклали залізницю і сюди стали приїздити люди на оздоровлення. У 1883 році місцеву воду вже продавали в пляшках. На курорт приїздив навіть австрійський цісар.

Після Другої світової війни Моршин розбудовували як радянську оздоровницю.

Тепер це один з головних курортів України. Унікальні джерела Моршина відновлюють ушкоджені клітини печінки, знімають запальні процеси жовчовивідних шляхів, нормалізують обмінні процеси. Позитивний вплив на хворих справляє і цілюще повітря, настояне на карпатських смереках, спокій, що мовби розлитий у ньому, різноманітні лікувальні процедури. Не випадково і за нещодавньої епідемії ґрипи тут не було жодного випадку захворювання на цю недугу.

У Моршин немає галасу міста. Усі санаторії створюють окреме затишне містечко, яким просто приємно блукати. Тут немає парканів, а голуби летять до людини, варто їй лише розкрити торбинку, білочки їдять просто з рук, синички крадуть у продавців насіння і горішки, а коти заглядають у вічі, чекаючи на ласку.

Чи найголовніше багатство курорту – лікарі. Їх у санаторно-курортному комплексі 111. Таких приязних, уважних, чуйних і усміхнених лікарів, як у Моршині, в Україні небагато.

Заступник головного лікаря Микола Фурманюк – ставний, жартівливий, досвідчений чоловік. Він розповів, що санаторно-курортний комплекс розрахований на українців середнього статку. Досить помірні ціни: 190-309 грн. за добу. Сюди входить проживання, харчування і лікування в санаторіях. Тут лікуються хворі не лише з України, а й з Канади, США і Швеції. Навіть у час нинішньої кризи „Скандинавська фінансова група" відкрила для „Моршинкурорту" відновлювальну кредитну лінію на 15 млн. грн.

Тут діє суперсучасний діяґностичний центр, в лікувальному корпусі можна пройти багато процедур.

Моршинська вода – одна з найкращих у світі. А все тому, що її молекула має дуже правильну кристалічну будову і нагадує плазму крови. Від 1996 року Моршинський завод мінеральних вод „Оскар" дбайливо збирає її і розливає у пляшки. Торгова марка води „Моршинська" уже відома в усьому світі.

Що ж таке щастя? Без сумніву – це, насамперед, здоров'я. І його, виявляється, не треба шукати десь. Воно у силі рідної землі.

Олександер Вівчарик

Гостей курорту зустрічає скульптурне зображення Ісуса Христа.

Санаторій „Говерля" – власність ветеранів Організації Українських Націоналістів і Української Повстанської Армії.

Головний лікар курорту Микола Фурманюк (в центрі) серед гостей Моршина. *Фото: Олександер Вівчарик*

ПРЕСОВИЙ ФОНД, за грудень 2009 р.

100 дол.	Кебало Галина в пам'ять чоловіка Павла	South Windsor, CT
	Кричик А.	Lorain, OH
	Марценіви Євгенія і Богдан	Lake Geneva, WI
75	Якубовичі Д. і О.	Brecksville, OH
55	Безуб'як А.	N. Fort Myers, FL
	Чировські Марія і Лев	East Windsor, NJ
	Якубовичі Дарія і Олександер	Brecksville, OH
	Куляс Юліян	Park Ridge, IL
	Пелещук Степан	Stamford, St.
	Торієлі Марта	Colonia, NJ
50	Бобиляк Г.	Clifton, NJ
	Криштальські В. і Я.	Forest Hills, NY
	Луцька К.	Woodside, NY
	Латишко Микола	Etobicoke, ON, Can.
45	Корлатовичі Євгенія і Марко	Cleveland, OH
	Литвин Олександра	Fairfield, CT
	Очеретко Аркадій	Sun City West, AZ
	Пласкон Юстин	Linden, NJ
30	Байляки Анна і Роман	Mattittuck, NY
	Делькевич Люба	Rochester, NY
	Кушнірук О.	Chicago, IL
	Микитюк О.	Scarborough, ON, Can.
	Подграб'я Параня і Скрипник Юлія	Antioch, IL
	Рудник-МакКензі Романа	Los Angeles, CA
25	Бачинська М.	Nutley, NJ
	Балтарович Р.	Warren, MI
	Бауман Ґ.	Basking Ridge, NJ
	Худьо Б.	Short Hills, NJ
	Чучман М.	Orchard Park, NY
	Ґорчинська І.	Chicago, IL
	Іванонко Г.	Vestal, NY
	Комаринський І.	Stamford, CT.
	Лагола П.	Plain City, OH
	Леві Н.	Keller, TX
	Лоїк В.	Kearns, UT
	Лучка Й.	South Windsor, CT.
	Максимович А.	Willow Grove, PA
	Матковський С.	Rochester, NY
	МакҐретс М.	Franklin Sq, NY
	Панчук Я.	Chicago, IL
	Пласкон Я.	Linden, NJ
	Полиняк П.	Catonsville, MD
	Шевчук М.	Jersey City, NJ
	Сиґіда Н.	East Hanover, NJ
	Торієлі М.	Colonia, NJ
	Тритяк О.	Matawan, NJ
	Волчук Р.	Jersey City, NJ
	Лебедович Міляс	Savannah, GA
	Мандич Петро	Rollinsford, NH
	Плешкевич Іванна	Warren, MI
	Запорощенко Микола	Carbondale, IL
	Вітковицький Ігор	Silver Spring, MD
20	Ріба М.	Wexford, PA
	Романишин П.	Arvada, CO
	Рудник-МакКензі Р.	Los Angeles, CA
	Сімок А.	Las Vegas, NY
	Богданик Йосиф	Chicago, IL
	Черевко Я.	Fort Erie, ON, Can.
	Ємець Ірина	Warners, NY
	Юзенів Олександра	New York, NY
20 дол.	Коритовський Володимир	Sterling Heights, MI
	Меленка Микола	Whiting, NJ
	Самотулка Дарія	Hillsborough, NJ
15	Артимів М.	Philadelphia, PA
	Городецький О.	Kendall Park, NJ
	Сєрант А.	Astoria, NY
	Тим'як М.	North Port, FL
	Бейґер Богдан	Buffalo, NY
	Биковський Микола	Hamlin, NY
	Билень Ярослав	Chicago, IL
	Юрчик Ірина	New York, NY
	Ковач Василь	Stratford, CT
	Курилас Оленка	Wheaton, MD
	Кузьо Теодор	Granby, CT.
	Лісовенко Євгеній	Brooklyn, NY
	Мельник Люба	Elmhurst, NY
	Палій Марія	Jackson Heights, NY
	Павлів Маркіян	Montreal QC, Can.
	Петрів Катерина	Somerville, MA
	Петрик Федір	Levittown, PA
	Пришляк Олександер	Wethersfield, CT.
	Раки Анна і Володимир	New York, NY
	Шмідт Роберт	Birmingham, MI
	Сохан Ігор	Woodcliff Lake, NJ
	Захарків Лідія	Rochester, NY
	Запутович Роман	Hillsdale, NJ
11	Ковалевський М.	Tiffin, OH
10	Берестянський Роман	Chicago, IL
	Андрах Е.	Saddle Brook, NJ
	Бабій С.	Munster, SC
	Благий І.	Rochester, NY
	Бубняк Я.	Monroe, NY
	Чипак О.	Wayne, NJ
	Дем'янчук О.	Parma, OH
	Ганушевський І.	Rochester, NY
	Гелтслей М.	Escondido, CA
	Глинський Б.	Vienna, VA
	Гнатковський Володимир	Bayside, NY
	Кульчицький Б.	Cinnaminson, NJ
	Кутна Л.	Saukville, WI
	Лящ Л.	Union, NJ
	Лукачик А.	Middle Village, NY
	Оберишин Я.	Jamaica, NY
	Омелян І.	New Britain, CT
	Петришин В.	Sarasota, FL
	Пільгуй Д.	Philadelphia, PA
	Плакида Н.	Raritan, NJ
	Пик Е.	Orland Park, IL
	Саляк В.	New Hope, PA
	Скірка Н.	Yonkers, NY
	Скрибайло С.	Charlottesville, VA
	Стельмах З.	Livonia, MI
	Стиблицький А.	Fort Wayne, IN
	Тенюх Я.	White Plains, NY
	Венке М.	Union, NJ
	Бачинський Алекс	Elkhart, IN
	Блага Іванна	Rochester, NY
	Букачевський Я.	San Luis Obispo, CA
	Хомик Антін	Port Charlotte, FL
	Дуда Роза	Glastonbury, CT
	Дитиняк Марія	Edmonton, AB, Can.
	Гаргаї Анна і Віліям	Garfield, NJ
	Яремчук Юрій	Easton, PA
	Каваць Михайло	Parma, OH
10 дол.	Казевич Андрій	Williamston, MI
	Кривулич Мирослав	Amsterdam, NY
	Куропасі Лідія і Богдан	Hickory, NC
	Китастий Петро	Livonia, MI
	Лишик Микола	Perth Amboy, NJ
	Марціниви Євгенія і Богдан	Lake Geneva, WI
	Плав'юк Роман	Montreal, QC, Can.
	Захарук Ева	Wenham, MA
	Сендзік Віра	Trenton, NJ
	Сімбровський Віліям	Antioch, IL
	Скоп Віра	La Mesa, CA
	Щебетюк Марія	North Port, FL
	Бартошик Зеновій М.	Lviv, Ukraine
5	Фоліс Р.	Coatsville, PA
	Ґелецінський Ґ.	Minneapolis, MN
	Грицак П.	Cranford, NJ
	Кармазин О.	Aliquippa, PA
	Лень М.	North Royalton, OH
	Лоза У.	Buffalo, NY
	Мікол Е.	Staten Island, NY
	Мізюр Р.	Shrub Oak, NY
	Михалюк А.	Philadelphia, PA
	Новак Ґ.	Northlake, IL
	Новицький С.	Silver Spring, MD
	Олесницький Ґ.	Toms River, NJ
	Пастушенко Т.	New Providence, NJ
	Пастушок В.	Marcus Hook, PA
	Підгірний Я.	Parma, OH
	Прашик Г.	West Easton, PA
	Стебельський А.	Phillipsburg, NJ
	Тарнавський А.	Glen Gardner, NJ
	Тренза М.	Carle Place, NY
	Трешньовський О.	Ann Arbor, MI
	Войтович А.	Warren, NJ
	Заіка Л.	Cheltenham, PA
	Зазуля Т.	Flushing, NY
	Беднарська Марта	Kerhonkson, NY
	Белендюк Михайло	Warm Mineral Spr., FL
	Бошак Анна	Yonkers, NY
	Хонюк Богдан	New York, NY
	Цікало Йосиф	Pompton Plains, NJ
	Денисенко Люба	New York, NY
	Федор Михайло	Flemington, NJ
	Яросевичі Дарія і Мирон	Downers Grove, IL
	Кучарська Ольга	Montreal, QC, Can.
	Лагола Петро	Plain City, OH
	Літепло Сем	Brooklyn, NY
	Мельницький Петро	Winnipeg, MB, Can.
	Ніприцький Борис	St. Paul, MN
	Петруша Іван	Troy, MI
	Швейко Лена	Fullerton, CA
	Солук Йоанна	Los Angeles, CA
	Спіндура Віліям	Livonia, MI
	Стебельська Аркадія	Phillipsburg, NJ
	Томащук Данило	Kansas City, MO
	Васинчук Людмила	Bartlett, IL
	Вішка Семен	Chester, NY
	Захарків Тамара	Lansdale, PA
	Жданів Ярослава	Brighton, MI
1	Ґорась С.	Jersey City, NJ

Разом: 3,272 дол.

Щиро дякуємо всім за фінансову підтримку „Свободи" – найстаршої української газети в світі.

ПРО ЦІКАВЕ І ПРИЄМНЕ

Звели будинок для письменника

МОКВИН, Рівненська обл. – Багато десятиліть український письменник Андрій Кондратюк, котрий народився 1938 року на хуторі Отраже біля села Ново-Моквин, мріяв повернутися на рідні терени, аби з отчих витоків черпати надхнення для художнього слова. Ця мрія здійснилася завдяки громаді, яка допомогла своєму землякові звести у Моквині будинок.

Почалася ця історія 16 років тому, коли моквинське господарство „Нива" взялося за спорудження будинку для свого славного земляка, котрий проживав у Києві у надтісній кімнатці. Потім все затихло аж до нинішнього року, коли Рівненська обласна організація Національної спілки письменників України і активісти Товариства „Просвіта" заново виявили ініціятиву.

У зведенні будинку допомогли спонзори-благодійники. Жителі Моквина приносили на новобудову в дарунок різні предмети та інструменти зі своїх господарств. Новосілля відбулося на моквинське храмове свято – день св. Михаїла. Люди дарували меблі, килими, доріжки, посуд, подушки, ковдру, вишиті рушники та серветки…

„У своїх творах я описав чимало проявів людського добра, – зізнався новосел, – а тепер по-справжньому відчув, що джерела цього добра йдуть саме з отчого краю", – сказав А. Кондратюк.

До нової хати письменника Андрія Кондратюка запросили з хлібом-сіллю.

А. Кондратюк після закінчення Львівського університету ім. Івана Франка почав працювати у пресі, але невдовзі був репресований. Три роки тримали його в лікарні для душевнохворих. Потім письменник оселився в Києві, але влітку традиційно повертався в рідний край, де народилася 400-сторінкова художньо-документальна розповідь про рослини як символи в українському фольклорі та красному письменстві, яка прийшла до читача двома книгами: „З вишневого саду" та „На горі сосна золоторясна".

Сільська хата з XIX ст. стала музеєм.

Сільська хата прожила 200 років

ЗДОВБИЦІ, Рівненська область. – Дерев'яна хата цьому у селі – одна з найстаріших в Україні. Щоправда, її нинішня власниця 85-річна Валентина Сідлярчук уже у цих стінах не мешкає, бо перебралася до родини. Втім, хатина ще доволі на вигляд приваблива.

Хата стане зразком типового волинського обійстя, яке вирішили спорудити в Державному історико-культурному заповіднику Дубна.

Дерев'яний зруб хати походить з початку XIX ст., ось тільки дах – сучасний, тому матеріялом для покрівлі стане береговий очерет.

Місце у хатині займуть жорна, ткацький верстат, домашнє „начиння" – піч, кадуби, скриня, дерев'яний посуд. І обов'язково – ікони з Почаївської лаври.

Євген Цимбалюк

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • *Марійка Оцісльавська • 973-292-9800 #3040* • adukr@optonline.net

ЗМІНА АДРЕСИ

☐ „Свобода" ☐ „The Ukrainian Weekly"

СТАРА АДРЕСА:

Число Відділу (якщо член УНС): ....
Ім'я і прізвище: ....
Адреса: ....
....

НОВА АДРЕСА:

Ім'я і прізвище: ....
Адреса: ....
....
Число телефона: (.......) ....

Зголошення присилати до:
Svoboda/The Ukrainian Weekly
P.O.Box 280, Parsippany, NJ 07054

На зміну адреси проситься долучити $1.00
ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗМІНИ АДРЕСИ ТРИВАЄ 1-2 ТИЖНІ

• НА ПРОДАЖ •

На продаж люксусовий апартамент у North Port, FL, в українському кондомініюмі на 3 поверсі,: мебльований, 2 спальні, 2 лазнички, 2 елевейтори, катедральні стелі, 3 роки кондиціонер. Нова 5/8 інча твердого дерева підлога і керамічні плити. Крите паркування, басейн з підігрівачем. Ціна 135,000 дол.
Тел.: (941) 426-0080

Роздвоєна душа Володимира Сосюри

До 55-річчя від дня смерти поета

8 січня виповнилося 55 років від дня смерти Володимира Сосюри (1898-1965) — українського поета-лірика, автора понад 40 збірок поезій, широких епічних полотен (поем), роману „Третя Рота".

В. Сосюра народився на станції Дебальцеве в Донбасі. Його батько Микола Сосюра, за фахом кресляр, мав французьке походження. Він був людиною різнобічно обдарованою, змінив багато професій, вчителював, працював сільським адвокатом, шахтарем. Мати поета Марія Локотош – мадярка, робітниця з Луганська, займалася хатнім господарством.

В. Сосюра закінчив сільську і вчився в агрономічній школі, з дитячих літ працював на шахтах і виробнях Донбасу; брав участь у громадянській війні, спершу в армії Української Народної Республіки, пізніше в Червоній армії. Після громадянської війни вчився в Комуністичному університеті в Харкові, на робітничому факультеті при Харківському інституті народної освіти, належав до літературних організацій.

Перший вірш (російською мовою) надрукував 1917 року. В архівах збереглися недруковані вірші В. Сосюри (українською мовою), писані за його перебування в Армії УНР, перша збірка „Поезії" вийшла 1921 року, а раптову славу принесла йому революційно-романтична поема „Червона зима" (1922), визнана за найвидатніший зразок поетичного епосу громадянської війни в Україні.

Уже в перших збірках В. Сосюра виявив себе найсильнішим ліриком в українській поезії своєї доби. Його співучі й повні незглибної ліричної стихії поезії вражають задушевністю, революційним запалом і пристрастю інтимних почувань.

Починаючи вже з раннього періоду творчости, в поезії В. Сосюри знайшли відображення і суперечності його доби: типова для українського інтелігента 1920-их років неможливість поєднати відданість більшовицькій революції з почуттям національного обов'язку, внутрішнє роздвоєння, відразу по виході заборонена збірка „Серце". Попри заборони, у творчості В. Сосюри того часу потужно пробивається мотив українського патріотизму (недрукована поема „Махно", відома лише в уривках поема „Мазепа").

Портрет Володимира Сосюри на поштовій марці України (1998).

На початку 1930-их років це призвело до конфлікту з владою. На тлі Голодомору, смерти мільйонів українських селян, репресій та розстрілів діячів української культури В. Сосюра був до межі психічного розладу. Попри ці несприятливі обставини, у 1930-их роках В. Сосюра, поруч з будівничою тематикою, майже єдиний в Україні культивував інтимну, любовну лірику.

В 1951 році він знову зазнав гострих нападів критики, приводом до чого була стаття в газеті „Правда", яка звинувачувала В. Сосюру у „буржуазному націоналізмі" за патріотичну поезію „Любіть Україну", написану 1944 році. За таких обставин, незважаючи на велику продуктивність, творчі досягнення В. Сосюри були значно нижчі від його можливостей.

Помер В. Сосюра 8 січня 1965 року. Похований в Києві на Байковому цвинтарі. *(„Вікіпедія")*

В глибокому смутку повідомляємо родину, приятелів і знайомих, що дня 1 січня 2010 р. відійшов у Божу вічність наш найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО, ДЗІДЗІО та РОДИЧ

СВ. П.

ЯРОСЛАВ КУРОВИЦЬКИЙ

нар. 22 жовтня 1932 р. в Городенці, Україна.

Ветеран Корейської війни при летунськім відділі. Власник відомої м'ясарні Куровицьких. Довголітній голова Українського Спортового Клюбу в Ню-Йорку, довголітній член New York City Community Board 3. Голова Комітету збереження назви вулиці в імені Тараса Шевченка.

Залишив у смутку:

дружину	– Ірину
сина	– Ярослава мол. з дружиною Ізею
дочку	– Оксану з мужем Орестом Комарницьким
внуків	– Юрчика і Діянну Куровицьких
	– Ксеню і Катю Комарницьких
брата	– Зеновія з дружиною Вєславою та донькою Евою з мужем Кевином Одит
двоюрідну сестру	– Тамару Панкевич
шваґерку	– Наталію Думу
племінників	– Юрка Пастернака з дружиною Нусею та сином Кристофором
	– Зеновія Панкевича з дружиною Лорою та дітьми Адамом і Наталкою
	– д-ра Олега Панкевича з дружиною Єлизаветою
	– Лесю Лебедь з мужем Орестом та доньками Андреєю й Аріянною
	– Андрія Менцінського з дружиною Лорі та синами Ґавином і Тревором
	– Тамару Менцінську Лащик
	– Маркіяна Думу з дружиною Лорі та дітьми Васильком і Касандрою
	– Дарка Менцінського

та ближчу й дальшу родину в Америці, Канаді й Україні.

ПАНАХИДА буде відправлена в п'ятницю, 8 січня 2010 р. в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню-Йорку о год. 7:30 веч., а похоронні відправи відбудуться в суботу, 9 січня о год. 11:30 ранку в церкві св. Юра в Ню-Йорку. Відтак Покійний буде похований на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Йому пам'ять!

Замість квітів просимо складати пожертви на журнал СУА „Наше Життя" та на Український Музей в Ню-Йорку.

ПЛАСТОВИЙ КУРІНЬ УПС
„Ті, що греблі рвуть"
ділиться сумною вісткою, що з волі Всевишнього відійшла на Вічну Ватру в неділю, 13 грудня 2009 р.

СВ. П.
ПЛ. СЕН. ДОВ.

СТЕФАНІЯ КОЧІЙ

довголітня членка куреня, член Станиці у Чікаґо, організатор і довголітній секретар Пластового Відділу Українського Народного Союзу в Чікаґо.

Цією дорогою висловлюємо глибоке співчуття Родині.

Провід куреня
„Ті, що греблі рвуть"

Глибоке співчуття

Генеральне консульство України в Нью-Йорку висловлює глибоке співчуття українській громаді, рідним і близьким відданого патріота України, невтомного громадського діяча, голови Шевченківського комітету Нью-Йорку Ярослава Куровицького, який відійшов у вічність на початку 2010 року.

Сумуємо з приводу цієї гіркої, непоправної втрати видатного активіста українського руху на теренах США надійного і вірного друга Генерального консульства, чия багаторічна діяльність на ниві забезпечення інтересів України за кордоном була широко відомою не лише на нашій Батьківщині, а й у близьких та далеких світах.

Світла пам’ять про нього назавжди залишуся в наших серцях!

Сергій Погорельцев,
Генеральний консул
України в Нью-Йорку

З глибоким болем у серці повідомляємо рідних, друзів і знайомих, що в неділю, 27 грудня 2009 р. скінчилося земне життя нашої найдорожчої МАМИ і БАБУСІ

СВ. П.

ІРИНИ МАРКУС

Нар. 1 квітняя 1913 р. в місті Дрогобичі.

ПОХОРОННІ БОГОСЛУЖБИ відбулися в середу, 30 грудня 2009 р. в церкві Богоявлення в місті Рочестері.
Тіло похоронено на цвинтарі Святого Гробу.

Залишені в смутку:
дочка – ОКСАНА
онук – ДАНИЛО, його дружина ДЖЕСІКА

Вічна Їй пам’ять!

Просимо згадати Покійну у своїх молитвах.

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА в АМЕРИЦІ
повідомляє своїх членів та громаду, що 26 грудня 2009 р. відійшов з цього світу

Дійсний член НТШ-А, Співзасновник УНІГУ
Member of the British Academy
Member of the American Philosophical Society
Member of Vienna Academy
доктор „Honoris Causa“ Варшавського університету

Dumbarton Oaks Professor of Byzantine History and Literature Emeritus
Видатний учений-візантієзнавець

д-р Ігор Шевченко

(1922-2009)

Автор багатьох монографій, статтей, розвідок та оглядів з візантології, історії візантійсько-слов’янських взаємин та з історії України, зокрема: „Etudes sur la polemique entre Theodore Metochite et Nicephore Choumnos“ (1962), „Society and Intellectual Life to Late Byzantium“ та „Ideology, Letters and Culture in the Byzantine World“. Автор низки статтей про князя Святослава, „Изборник“ 1073, святих Кирила і Методія, Петра Могилу. Редактор-засновник англомовного журналу „Гарвардські українознавчі студії“. Співредактор наукових журналів „The Annals of the Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the U.S.“, „Harvard Ukrainian Studies“, „Dumbarton Oaks Papers“ та видання історичних джерел „Corpus Fontium Historiae Byzantinae“.

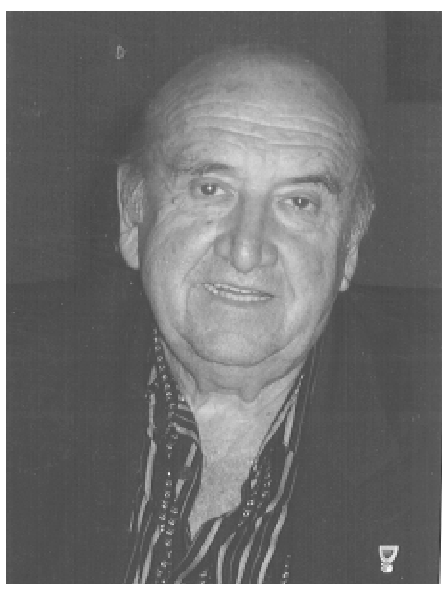
Рідним складаємо співчуття.

Вічна Йому пам'ять!

Управа НТШ в Америці.

УКРАЇНСЬКИЙ СПОРТОВИЙ КЛЮБ (УСК) В НЮ-ЙОРКУ

ділиться сумною вісткою зі своїми членами та громадою, що 1 січня 2010 р. відійшов у вічність наш Голова

СВ. П.

ЯРОСЛАВ КУРОВИЦЬКИЙ

нар. 22 жовтня 1932 р. в Городенці, Україна.

Дружині ІРИНІ, синові ЯРОСЛАВОВІ мол. і доні ОКСАНІ з родинами та ближчій і дальшій родині висловлюємо наші щирі співчуття.

Вічна Йому пам’ять!

Управа УСК